

אתגרא

בשבוע 1010 | ה' באלול תש

ימל"ל גבורות ישראל

הרגעים המרגשים בחדרים הסגורים
שלפני חתימת הסכמי אברהם, הנזק
שגורמים המכששים עם אבו מאזן
והסכנה שתמיט ארצות הברית על
העולם אם תחתום על הסכמי הגרעין
מול איראן ■ ראש המל"ל לשעבר, מאיר
בן שבת, מדבר על העשייה מאחורי
הקלעים בסוגיות הביטחוניות הקיומיות
של ישראל, וגם על תפקידו
החדש והמכתיע // ניצן קידר

צילום: לירון מולדבן

דביר שרייבר מדווח מהשיבות
הסגורות בהסתדרות המורים

ידידיה מאיר על הניצוץ היהודי בשירי הילדים
הקלאסיים על החזרה לבית הספר

יאיר יעקבי עם עצות
לתלמידי שיעור כ"א

פותרים לך

ראש השנה בגני ירושלים

בואו להנות מאווירת חג מרוממת בסטנדרט
הגבוה והעשיר של מלון גני ירושלים

הרב שלום כהן
המרצה הבכיר
ובעל התפילה הותיק

הרב צביקי ליפנר

הרב קובי לונשטיין

הרב יצחק טובלי

שריינו חדרים עכשיו: 02-6558888

כשרות
גלאט מהדרין

ההרשמה לחג
סוכות בעיצומה
מהחג וההרשמה!

חדרים נוחים ומרווחים
מרפסת נוף לכל חדר

תפריט חגיגי ומגוון
בכשרות מהדרין

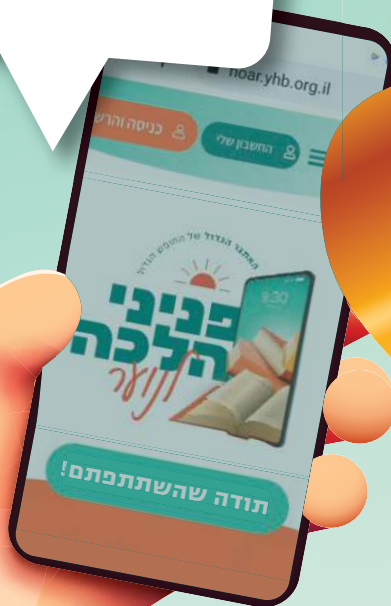

תפילות חג עם מיטב החזנים
2 מניינים - ספרדי ואשכנזי

החופש זכינו

לגדול

זכינו בבני נוער שמילאו את הימים שלהם בלימוד תורה
התמידו בלימוד הלכות שבת מתוך "פניני הלכה"

והפכו את החופש שלהם לגדול.

כבר מחכים לגדול אתכם בחופש הבא
ובמהלך השנה כולה

פניני הלכה
שנא

רוצים ללמוד עוד חפשו ◀ פניני הלכה

ידידיה מאיר
yedidyameir@gmail.com

מי שענה ליוכבד ומרים

ימי התחלת שנת הלימודים ספוגים תפילות מעומק הלב. וכך גם השירים עליהם

1 מה תענו אם ישאלו אתכם מהו רגע השיא של ארבעים הימים שמתחילים בראש חודש אלול ומסתיימים ביום הכיפורים? מהו הרגע הנעלה ביותר? איפה אנחנו הכי קרובים לאלוקים? אני מניח שאחד יגיד שב"כל נדרי" של התקדש יום הכיפורים. השני יזכיר את תפילת נעילה. השלישי ידבר על תקיעות השופר בראש השנה. הרביעי על "ונתנה תוקף" והחמישי על "סדר העבודה". והכול נכון. הכול בעיני המתפלל.

אבל אחד השיאים של החודש הזה נמצא ממש בתחילתו. למעשה כבר ביומו הראשון: א' באלול. או כמה ימים אחר כך, באחד בספטמבר. תלוי באיזו מערכת חינוך הילדים שלכם לומדים. הימים הראשונים של תחילת שנת הלימודים ספוגים בתפילות מעומק הלב. נכון, אין לנו מחזור ביד, ארון הקודש לא פתוח, אנחנו לא צמים, אבל הלוואי שהיינו זוכים בתפילות של ראש השנה ויום הכיפורים לכוונה פשוטה וטהורה כזאת, לדיבור אמיתי עם הקב"ה, כמו ברגעים שבהם אנחנו שולחים את הילדים שלנו למערכת החינוך.

2 המשפט המפורסם אומר ש"אין אתאיסטים בשוחות", כלומר שבשדה הקרב תחת הפגזה, אפילו הכופר הכי גדול נושא תפילה מעומק הלב. נדמה לי שגם ברגעים האלה של שליחת ילד לבית ספר כולם נושאים עיניים לשמיים. כולם מתפללים. לא רק אלה שעושים את זה שלוש פעמים ביום. אפשר לראות את זה גם בתרבות הישראלית. קחו את השיר שמשמיעים כל שנה מחדש באחד בספטמבר, 'כל עוד', שכתב עלי מוהר והלחין יוני רכטר: "ילד הולך לו ברחוב / בבוקר בהיר של תשרי / אל בית הספר שוב יוצאים הילדים / שוב הם שרים על הגשם / שוב הם שרים על סתיו / ועל הלוח עולות שוב אותיות הכתב". טוב, לא אכתוב פה את כל הפזמון המקסים עם האל"ף, ב"ת, גימ"ל וכו' עד תי"ו. אבל שימו לב לבתים הבאים: "גבר באמצע הבוקר / גבר בלב חייו / על יד גדר של בית ספר לבדו ניצב / והוא זוכר שאביו / פעם הלך אחריו / הוא מנסה לשמוע את קול צעדיו". עד כאן התרפקות נוסטלגית מרגשת על הימים שבהם אביו לקח אותו לבית הספר. אבל תראו לאן ממשיך מפה עלי מוהר: "אך הילדים עוד שרים / שיר על יורה וחצב / וגם שפתיו של גבר לוחשות עכשיו / גם כי אלך בגיא צלמוות / הן לא אירא / גם אם אפול פתאום / יאמר ליבי שירה".

מאז שיצא השיר הזה, לפני כמעט שלושים שנה, ועד היום, הוא הפסקול של התקופה הזאת של פתיחת שנת הלימודים. הוא תמיד נמצא שם ברקע, עם נגינת הפסנתר היוני-רכטרית ומקהלת הילדים המתוקה. אבל בפעם הראשונה שהתעמקתי גם במילים ולא רק במנגינה - נדהמתי. למה עלי מוהר, סמל לתליאביביות חילונית, דוחף פתאום באמצע החוויה האוניברסלית הזאת של אב שמלווה את בנו לבית הספר בפעם הראשונה, פסוק (ועוד איזה פסוק!) מספר תהילים: התשובה פשוטה: כנראה שגם אצלו אלה היו רגעים של תפילה. של אמונה. של ה' רועי לא אחסר.

3 אני לא חושב שצריך עוד הוכחות, אבל אי אפשר בלי להזכיר עוד דוגמה מוכרת. שיר שמושמע באופן מסורתי ברדיו שוב ושוב בתחילת שנת הלימודים, כמעט כמו הראיונות עם רן ארז: 'שלום כיתה א' של נעמי שמר, שמוכר יותר כ'דנה נמה, דנה קמה'. אם עלי מוהר כתב על הרגעים המרטיטים של היום הראשון ללימודים מהווית של האב שמלווה את ילדו, נעמי שמר מתארת את החוויה של אם ובתה במילים פשוטות: "דנה נמה, דנה קמה / את הילקוט על הכתפיים היא שמה / ועם תפוח ועם בננה / שלום כיתה א'". ופתאום מגיע הדימוי הבא: "ואמא כבר ניצבת שם / כמו יוכבד או מרים / מסע גדול מתחיל היום / כיתה א' שלום". אצל נעמי שמר, שהייתה מחוברת למקורות היהודיים, ההתרגשות והחשש ביום הראשון ללימודים, של האם שמתבוננת מן הצד בילדה עם הילקוט, התפוח והבננה, מתחברים מיד ל"ותתצב אחותו מרחוק לדעה מה יעשה לו" בסיפור השלכת משה רבנו בתיבה ליאור. ייתכן מאוד שהיא הכירה גם את דברי הגמרא על הפסוק הזה: "אמר רבי יצחק: פסוק זה כולו על שם שכינה נאמר". מזה שברור הוא שגם אותה הרגעים האלה, של תחילת כיתה א', לוקחים אל התנ"ך ואל תפילת אימהות. כמה עומק מסתתר

את התמונה הזאת צילמתי לפני כמה חודשים במרכז ירושלים. מרחוק זה היה נראה כמו רגע ירושלמי שגנתי: יהודי אמריקני חביב עם שלייקס וקן לבן עומד ברחוב ומנהל שיחת חולין עם זוג צעיר. אולי הוא סבא שלהם. אולי דוד. אבל כשהתקרבתי והבנתי מי זה, הלב שלי החסיר פעימה ומיהרתי להנציח את המעמד ההיסטורי. עשרות שנים ייחלנו והתפללנו לרגע הזה, שיהונתן בן מלכה פולארד יעמוד ברחוב בירושלים בין ארון חשמל למכל לאיסוף אשפה וישוחח בחביבות עם זוג שכנראה התרגש לפגוש אותו.

לא תמיד כדאי לפגוש במציאות גיבור. זה עלול להיות מאכזב. במקרה של פולארד, ההפך הוא הנכון. יש באישיות שלו משהו מקריין. וזה כל כך לא מובן מאליו. אדם במצבו, שעבר את מה שעבר, אחרי שלושים שנה בבידוד בתנאים כה קשים, אחרי כל ההגבלות החמורות בארצות הברית בשנים שאחרי השחרור, אמור להיות מריר, זועף, עצוב, כבוי. הייתי לגמרי מבין אם זה הפולארד שהיה יורד מהמטוס. העובדה שהוא בכלל שפוי היא לא מובנת מאליה. אבל פולארד הוא לא רק אדם שפוי - הוא הרבה יותר מזה. כשעומדים מולו מרגישים משהו. איזו גדלות רוח, הכרת הטוב, ענווה, אמונה ועוד כמה דברים מאירים שקשה לי להגדיר. לקחת את היהודי הצדיק תמים הזה, אחרי שעבר מה שעבר, ולספר לו סיפורים שיגרמו לו בסוף לתמוך באיילת שקד, זה מעשה לא ישר. ואני אסביר: יצא לי בשנה האחרונה להקשיב לפולארד בשלושה אירועים שהנחיתי: בליל יום ירושלים במרכז הרב, בטקס הענקת "אזרחות כבוד" שנערך לכבודו במועצה האזורית שומרון, ובאזכרה במלאות שלושים לפטירת רעייתו האהובה אסתר. בכל ההזדמנויות האלה הוא דיבר באריכות (אולי אפילו יותר מדי באריכות, אבל טוב, מגיע לו אחרי עשרות שנות בדידות). ואני אומר לכם אחרי ההיכרות הזאת עם האיש, דעותיו, רגשותיו, אמונותיו: אין מצב שלו ידע באמת מי זאת איילת שקד ומה מעשיה הוא היה תומך בה. למעשה, הוא כנראה היה מבקר אותה במילים חריפות. בדיוק מה שאכן קרה, כשפולארד הבין מי היא, אחרי כמה שעות.

אז נכון, הפוליטיקאים - מכל המפלגות - ידועים בציניות שלהם. אבל לשלוח לפולארד צוות צילום של המפלגה של שקד ולעשות עליו סיבוב, תוך ניצול תום ליבו, זה הרבה מעבר לציניות המקובלת בענף. "בגלל אהבתי האין-סופית למדינה והמסירות שלי להישרדותה ולעתידה", הוא מקריא באנגלית, "אני קורא עכשיו להצביע לאדם שאני יודע שישירת את מדינת ישראל בצורה שתשמור הן על האינטרסים החיוניים שלה והן על כבודה - והבן אדם הזה זו איילת שקד". כן, בטח, מי תשמור על האינטרסים של מדינת ישראל ועל כבודה אם לא איילת שקד, שהקימה בניגוד לכל הבטחותיה ממשלה עם אויבי ישראל הערבים ועם המיעוט הקיצוני של השמאל, רק כדי שבנט יהיה ראש ממשלה? טוב, לכן כנראה מגיעה הפסקה הבאה של פולארד: "כן, היא לא הראתה נאמנות בממשלה הקודמת, אבל

מאחורי שיר עם מילים פשוטות כמו "דנה נמה, דנה קמה". ד"ר דרור אידר, חוקר הספרות שמכהן היום כשגריר ישראל באיטליה, כתב פעם על שני השירים האלה, ואבחן: "שני המשוררים, בבואם לתאר את חוויית הפרידה מהילד, נדרשו לשפת העתיקים ולתנ"ך. ההיזקקות לתנ"ך מעידה שהחוויה האישית חורגת לממדים אִפְּיִים, מכיוון שהיא נוגעת בחוויות יסוד המלוות את האנושות מאז ומתמיד".

4 אלה רק שני שירים של שני יוצרים חשובים, שכתבו על הרגעים האלה של תחילת שנת הלימודים. עכשיו תארו לעצמכם שכל אבא ואמא היו יודעים

אני מאמין בלב שלם שהיא מבינה שנעשו שגיאות על ידה ושהיא לא תחזור עליהן. אנחנו צריכים אותה עכשיו, חופשייה ונקייה מכל ההשפעות הרעות שפגעו בה אישית ופוליטית. כולנו עושים טעויות. ההבדל הוא בין אלה בינינו שמסרבים להכיר בשגיאות האלה ובין אלה בינינו שמכירים בשגיאות ועומדים על כך שלא יחזור עליהן". מי עבד כל כך יפה על פולארד, העולה התמים? הרי איילת שקד עד לרגע זה לא התנצלה על ה"שגיאות" (איזו הגדרה צנועה למעשים החמורים שעשתה). אני אישית חושב שגם לו הייתה מתנצלת לא היה ראוי לסלוח לה כל כך מהר, אבל היא חסכה מאיתנו את הדילמה כי מעולם לא התנצלה. למעשה היא עדיין יושבת בממשלה הזאת. וכאן מגיע משפט הסיום: "אני מאמין שאיילת שקד היא אדם כזה. מגיעה לה ההזדמנות להמשיך להיות חלק מההנהגה הישראלית, ובתקופה הקשה והמסוכנת בהיסטוריה שלנו אנחנו צריכים וראויים לפטריטיות מוכחת כמו איילת שקד". טוב, פה כבר ממש צחקתי בקול: פטריטיות מוכחת. הגדרה מעניינת.

תראו, אני לא כותב את הדברים מתוך חשש שמא תמיכת פולארד תעניק לשקד את עשרות אלפי הקולות שחסרים לה כדי לעבור את אחוז החסימה. זה לא יקרה, כי לא נראה לי שיש לפולארד האהוב והמוערך השפעה פוליטית על אנשים. אגב, גם אם מפלגה שהוא באמת מאמין בערכיה (בהנחה שתימצא מפלגה שהיא מספיק ימנית בשבילי) הייתה מגייסת אותו לקמפיין, זה היה צורם לי. למה להכניס את גיבור ישראל האהוב לקלחת הפוליטית? מקומו במיזמים כמו כנס 'בכל לבבך' לעבודת ה' של ישיבת רמת גן, שם הופיע בקיץ האחרון וחזק את האלפים. ממש לא בעולם הפוליטי.

ואכן, עוד באותו יום, גם פולארד הבין שהוטעה. הוא הודיע שהוא חוזר בו מהתמיכה. עצם הניסוח של הודעתו מעיד עד כמה מלכתחילה הוא לא בדיוק הבין מה קורה פה: "התברר לי ששקד מסרבת לבצע שינויים הכרחיים ברשימתה ולהוציא את יועז הנדל מהרשימה, וכן מסרבת להתחייב שהיא תצטרף רק לממשלת ימין שתשמור על הזהות היהודית של המדינה. הדבר מעורר חשש אמיתי שהיא שוב תעביר קולות מימין לשמאל. לכן אני חוזר בי מתמיכתי בה".

ואז שקד הוציאה את ההודעה הבאה, והוכיחה שתמיד אפשר לרדת נמוך יותר: "מכונת הרעל שהופנתה כלפיו מהרגע שהודיע על תמיכתו בי העמידה את ג'ונתן במצב בלתי אפשרי, ואני שמחה כי הוציא עצמו מעין הסערה". אתם מבינים? "מכונת הרעל", כך שקד קוראת לנו, לכל מי שכואב ומוחה על הקמת ממשלת השמאל הקיצוני והערבים על ידה. היא לא רק עברה לתמוך בשמאל, אלא מאמצת את השיח המשותף שלו נגד הימין. שיח שהיא סבלה ממנו שנים, בגלגולה הקודם, כאשר ימין.

אבל שקד לא הסתפקה בזה: "לגיבור ישראל כמו ג'ונתן", היא הוסיפה, "מגיע להיות בלב הקונצנזוס ולא להפוך למטרה בשיח הרעיל של הפוליטיקה הישראלית. כפי שאמרתי מעל כל במה בשבועות האחרונים - רק ביחד ננצח, זהו סוד כוחו של עם ישראל". וואו. מה היה לנו כאן תוך פחות מיממה? היא (או אנשיה) גם הכניסה את פולארד במו ידיה לקלחת הפוליטית, בציניות, למען אינטרסים אישיים שלה, בכל מיני שקרים (שהתגלו), גם תוקפת את מי שביקר את המעשה ומנסה לסתום לו את הפה, וגם קוראת לאחדות כי זה סוד כוחו של עם ישראל. אכן, פטריטיות מוכחת.

לכתוב שירים, לנסח לעצמם במילים את מה שהרגישו השבוע. וואו. היו לנו עוד איין-ספור שירים ותפילות ודימויים לשמחה, לדאגה, לנחת, לחשש, לאושר, לחרדה. לכל מה שמתנגז לרגעים האלה של שליחת ילד או ילדה לבית הספר ביום הראשון.

וכמובן - וזה כבר שווה טור נפרד והמון שירים - שעל כל אלה חופפים זיכרונות וחוויית הילדות שלנו ההורים ממערכת החינוך, והמפגש שלנו איתה כתלמידים. כל אחד והחוויה שלו, כל אחד והמורים שלו. שנאמר: אני מתפלל על המורים של הילדים שלי, שלא יירשו את השריטות של המורים שלי. ●

אחדות

של כעם בשמיטה

כשמדובר בשמיטת כספים כולנו מתחברים

מהיום מקיימים מצוות שמיטת כספים
גם עם מקימי וגם עם פעמונים

עכשיו הבחירה בידיים שלך!

כפר דרום ת"ו - שבי דרום

הקרן הישראלית לשמירת כספים

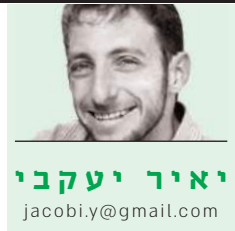
השער לכלכלה נבונה

מגלים אחריות

לקיום המצווה
והורדת פרוזבול
כנסו לדף
של נדיבי ארץ

יאיר יעקבי
jacobi.y@gmail.com

שלום שיעור כ"א

לך לשכוח שפעם היו לך רצונות משלך, או אישיות כלשהי. נסה להיזכר מי אתה ומה אתה. אולי פעם אהבת מוזיקה שאיננה "לולי 34 דקות המיטב"? שמא התעניינת פעם בספרים שאינם חצי לעוסים ושדפיהם אינם מדובקים יחדיו בפליטות ישנות? בטוח יש משהו.

אל תפחד לשאול שאלות באמונה. או בכלל.
זה שאתה במסגרת לא אומר שאתה לא יכול להקשות קושיות. אם אתה לא מבין איך זה שאתה היחיד שמושבוץ לתורנות מטבח, אל תתבייש לשאול למה. אבל קח בחשבון שיש שאלות שאין עליהן תשובה. לדוגמה: למה החברותא הבוגרת החליטה שלא שייך שתראה מכבי בחמישי? או למה צריך לשטוף את הבית גם בחמישי בערב וגם בשישי רגע לפני שבת?

יש דברים נסתרים, וצריך להשאיר משהו גם לקודשא בריך הוא.

זה בסדר לפתוח שטיינזלץ.

למען האמת, זה שאתה בכלל פותח ספר זה יפה. תורנויות המטבח והסדרים עם החברותא הבוגרת לא משאירים לך המון זמן אשכרה ללמוד, וזה בסדר לא לנסות לשבור את הראש על בבלי קלאסי עם רש"י לא מסומן. אז תנוח דעתך, כל לימוד מבורך. שוטנשטיין, שטיינזלץ, קהתי, פרק תהילים, כה עשו חכמינו, חבורת תרי"ג, מה שבא ברוך הבא.

זה בסדר לרצות לנסוע שבת להורים.

כשאנחנו מתחילים שיעור כ"א, לפעמים יש תחושה שמצופה ממך לא לחזור הביתה להורים במשך תקופה ארוכה כדי לא להרוס את מה שבנית עד כה. החברותא הבוגרת בדרך כלל מאוד לחוצה על העניין הזה. אבל זו לא בושה להתרענן ולנקות את הראש. הבעיה היא כמובן שבת להורים כדי להתרענן ולנקות את הראש. הבעיה היא כמובן שבישיעור כ"א ההורים עצמם לא מאוד מתלהבים לקבל אותך לשבת, ומעדיפים שתקפץ באמצע השבוע לאיזה אחר צהריים חפוז וחסל. נסה לשכנע אותם שזה חשוב לך. אם זה לא הולך, ספר להם על השבתות התכופות שאתם עושים אצל ההורים של החברותא הבוגרת. זה אמור לעשות את העבודה.

הזמן הזה לא יחזור.

וטוב שכך. החבר'ה בשיעור ל"א כבר מטיילים עם החברותא הבוגרת שלהם בחו"ל בזמן שאנחנו עוד עמוק בחיתולים ומסיבות חנוכה בגן. תחזיק מעמד, תכף זה אנחנו. ●

חודש אלול נפתח בסערה והעולם, כך נדמה, עצר מלכת כדי לברך את תלמידי שיעור א' בשיבות השונות בהגיעם לשערי בית המדרש שממנו עתידים יהיו לצאת רק כשכרסם תימלא ש"ס ופוסקים (חוץ מהתלמיד הפלספן שהוא שממלא את עצמו בסתר בניטשה ובחתולים של שרדינגר).

רשתות האינטרנט, בתורן, התמלאו בפוסטים ובציצים עמוסים ברשימות של עצות וטיפים לתלמידים החדשים, במטרה לסייע להם למצות את החוויה התורנית עד תום ולא ליפול בבורות ידועים מראש. וכאן אני נאלץ לשים ברקס על ההתלהבות הכללית הזו ולשאול: האם אין עוד אנשים לדאוג להם מלבד תלמידי שיעור א'? ויותר ספציפית, מה לגבי תלמידי שיעור כ"א? בוגרי הסדר בני 38 שמתחילים את שנתם ה-21 למניין שאנו מונים שם ישיבת ההסדר קריית שמונה תובב"א? אומנם הם כבר מזמן מחוץ לכותלי הישיבה, אבל האם זה אומר שאין אתגרים שמוציבים לפתחם? האם הם אינם זקוקים לעצות וטיפים? אדרבה! הרבה טיפים שמושלכים לעבר תלמידי שיעור א', עדיין רלוונטיים באופן כזה או אחר לתלמידי שיעור כ"א, הגם שהם כבר מחוץ לחממה הישיבתית ובתוך המסגרת הביתית.

ובכן, במקום שאין איש, אני גלגל. ובתור בוגר שיעור כ"א טרי, אין מוסמך ממני לתת לכם, תלמידי שיעור כ"א, רשימה של עצות לצליחת השנה הזו על הצד הטוב ביותר.

חברותא זו כן אישה.

כשהתחלתי שיעור א' אי אז לפני שני עשורים, אמרו לכם משפטים כמו "חברותא זו לא אישה", או "חברותא זו לא חתונה". זאת כדי להרגיע אתכם שגם במקרה של שידוך לא מוצלח, תמיד אפשר להחליף חברותא. ובכן, חברותא זו באמת לא חתונה, אבל אתם יודעים מה כן חתונה? חתונה! החברותא הנוכחית שלכם היא לכל החיים, חביבי. אז נכון, בדיוק כמו החברותא שלכם בשיעור א', גם עם זו הנוכחית אתם בעיקר מדברים על דברים שבינם ובין מסכת סוכה אין דבר וחצי דבר. אבל בסוף היום אתה חייב לדאוג שהחברותא תהיה מרוצה. אז אל תברז לה בערב ושלא תעז להאריך את השנ"ץ על חשבון סדר צהריים. וכמובן, תמיד הקפד על כבודה. נכון שהיא אולי צעירה ממך, אבל שנינו יודעים שבמקרה שלנו היא בכל זאת נחשבת החברותא הבוגרת.

המשך להשקיע בתחומי העניין שלך.

זה שאתה מתחיל שיעור כ"א לא אומר שאתה צריך להזניח את תחומי העניין שלך. ובכלל, להיות הסדרניק בן 38 לא אומר שאין מקום לתחביבים. האתגר הוא כמובן לזכור מה הם היו בכלל, התחביבים הללו. שנים ארוכות של החלפת חיתולים גרמו

תורנויות המטבח והסדרים עם החברותא הבוגרת לא משאירים לך המון זמן אשכרה ללמוד, וזה בסדר לא לנסות לשבור את הראש על בבלי קלאסי עם רש"י לא מסומן. אז תנוח דעתך, כל לימוד מבורך. שוטנשטיין, שטיינזלץ, קהתי, פרק תהילים, כה עשו חכמינו, חבורת תרי"ג, מה שבא ברוך הבא

פה לא רק עונים, אלא פותרים.
 פה תוכלו לבחור אם אתם
 רוצים בן אדם או דיגיטל.
 פה זמינים עבורכם מכל מקום.
 לאומי, הכי נוח.

לאומי
 פה!

דביר שרייבר
dvirbe7@gmail.com

פרשת שובתים

להסתדרות המורים יש כמה מטרות-על. בניגוד למה שאתם חושבים, שביתה היא רק אחת מהן

עם הזמן הפכו שביתות המורים לחלק בלתי נפרד מהמסורת הישראלית: בחנוכה מדליקים נרות, ביום העצמאות מדליקים מגל, ובאחד בספטמבר מדליקים רדיו בשש בבוקר כדי לשמוע איך הסתיים הדיון המרתוני של צוותי ההסתדרות והאוצר שישבו כל הלילה, תמיד כל הלילה ורק ברגע האחרון, אחרת איפה הכיף פה.

אבל בשנות התשעים אירע מקרה שערער לחלוטין את הסדר הקיים. זה קרה כשמורה אחת הסתובבה מהלוח אל התלמידים וצעקה: "אל תשכחו שיש לי עיניים בגב, ולא בא לי להיות שוטרת!" "אללה על מי את מאיימת, לכי תתגייסי למשטרה", חשפה אחת התלמידות את האמת המרה: למורים, כמו לשוטרים, כבר אין שום סמכויות. לא מכבדים אותם, לא מעריכים את העבודה הקשה שהם עושים, ובכל פעם שיש פשלה הדרג הבכיר מפיל עליהם את כל האחריות.

"אם ככה, למה להישאר בחינוך", אמרו לעצמם המורים הצעירים והלכו לעבוד בהייטק, שהחל לפרוח בזכות ההתקדמות הטכנולוגית וחוסר תשומת לב מההסתדרות שלא חיסלה אותו בזמן. "כפויי טובה שכמותם", סיננו ההסתדרותניקים, "רק כסף מעניין אותם".

במרכז או בשוליים

ואז באו כמה מנהלים עם פתרון מעניין. "כמו שהצעירים נוהרים להייטק", הם אמרו, "יש קשישים בני ארבעים שנפלטו משם. יש להם הרבה מה לתרום ואפשר לגייס אותם להוראה, אם רק נסדר להם שכר הולם".

"לא בא בחשבון", שפכו העסקנים קצף והלכו לדרוש מהמדינה עוד כסף, אחרת הם ישתנו לאלתר ועד בכלל. בתגובה הודיע משרד האוצר שהוא מוכן להעלות את שכר המורים הצעירים כדי להשאיר אותם במערכת, אבל זה חייב להיות מלווה ברפורמות.

"אין לנו בעיה עם רפורמות, כל עוד הן מנציחות את המצב הקיים", אמרה ההסתדרות, "ואנחנו דורשים העלאה בשכר המורים הוותיקים כדי לפתוח במשא ומתן".

"אי אפשר", אמר האוצר, "שכר המורים צמוד לשכר הרופאים, שצמוד לשכר אנשי הקבע, שצמוד לשכר השוטרים, שצמוד לכבאים שצמוד לעובדים הסוציאליים שלא צמוד לכלום כי הם מטפלים ברווחה אז מצידנו שישבתו כמה שהם רוצים. אם נעלה למורים נצטרך להעלות לכל השאר, חוץ מהעובדים הסוציאליים".

"יופי", אמרה ההסתדרות, "אז יש לנו סיבה לשבות".

וככה שוב הגענו לרגע האחרון, כשההסתדרות סופרת את הכסף ולא את ההורים, והפעם מאיימת להשבית גם את החינוך המיוחד (כבר השביתו אותו בסוף שנת הלימודים הקודמת אבל לא דיברו על זה כי למי אכפת); וליברמן מקשיח עמדות כי מה שמעניין אותו זה לעבוד את אחוזי החסימה ולדפוק את נתניהו, לאו דווקא בסדר הזה; ושאשאי ביטון שלא הייתה מוכנה לסגור אפילו כיתה אחת בשיא הקורונה פתאום תומכת מאוד בהשבתה; ולפיד, שממילא לא ראה יותר מדי מורים בחיים שלו, מוכן לתת להם כל מה שהם רוצים, העיקר שלא יפגעו לו בקמפיין נגד כוחות האופל; ויש גם ראש ממשלה חליפי אחד, נו, איך קוראים לו, שהיה פעם בעצמו שר החינוך (אומרים שגם ראש ממשלה אבל אין לזה הוכחה) והוא כל כך לא רלוונטי שאף אחד לא מעלה בדעתו להתייעץ איתו לא על הסתדרות המורים ולא על איראן, אפילו לא על המלצות לדיילים משתלמים מהנופש שלו באיטליה; רק ההורים המותשים מחכים בעצבנות להכרעתה של יפה שפעה על עצמה כי מה אכפת לה - היא מנהלת אגודה עות'מאנית, היא לא חייבת דין וחשבון לאף אחד.

בשעת כתיבת שורות אלה כולם מביעים אופטימיות, מה שאומר שבטוח תהיה שביתה. אם לא עכשיו אז אחרי החגים, אם לא אחרי החגים אז אחרי הבחירות, אם לא אחרי הבחירות אז לפני הבחירות. שאחר כך. מתישהו תהיה שביתה, אחרת בשביל מה יש הסתדרות. העיקר שאומרים ששמים את הילד במרכז. ואז עושים ממנו נוער שוליים. ●

"אין לנו בעיה עם רפורמות, כל עוד הן מנציחות את המצב הקיים", אמרה ההסתדרות. הפגנת מורים

עם הזמן הפכו שביתות המורים לחלק בלתי נפרד מהמסורת הישראלית: בחנוכה מדליקים נרות, ביום העצמאות מדליקים מגל, ובאחד בספטמבר מדליקים רדיו בשש בבוקר כדי לשמוע איך הסתיים הדיון המרתוני של צוותי ההסתדרות והאוצר שישבו כל הלילה, תמיד כל הלילה ורק ברגע האחרון, אחרת איפה הכיף פה

לפני 120 שנה בערך, נכנס עסקן צעיר לכיתה בבית הספר של זכרון יעקב ותפס את המורה לשיחה צפופה. "חבר", הוא אמר במבטא רוסי מודגש, "כמה אתה מרוויח לשעה?" "מזה זה עניינך?" שאל המורה.

"מי קובע את תוכנית הלימודים?" תבע הסוציאליסט לדעת.

"מנהל בית הספר והורי התלמידים", אמר המורה, "למה?"

"לא מפריע לך שמנצלים אותך, חבר?"

"לא מנצלים אותי, ולמה אתה קורא לי חבר?"

"מתי ניצלת לאחרונה את זכות השביתה, חבר?"

"לא הבנתי. מי מנצל את מי?"

"מורה שאינו שובת אינו ראוי להיקרא מורה. תחתום כאן", אמר העסקן והוציא מתיקו 2,681 טפסים ונס קפה של מורים, "ברוך הבא לאספה הכללית של המורים העבריים בארץ ישראל. אנחנו נייצג אותך מול המעסיק הנצלן תמורת דמי חבר שיופרשו משכר הברוטו שלך בתוספת מס קק"ל, קרן השתלמות, קרן פנסיה וקרן שביתה שיושלכו לקרן זווית".

"לא רוצה שתייצגו אותי", מוחה המורה, "רוצה שוק חופשי".

"כבר צירפתי אותך", אמר הסוציאליסט, "קדימה חבר, פתח בשביתה".

בסוף לא הייתה שביתה כי התברר שבית הספר משלם למורה יותר ממה שהסוציאליסטים התכוונו לדרוש בשבילו, אבל העסקנים ראו שאפשר להתפרנס מהמיסים של המורים, והחליטו לגלגל את הרעיון הלאה במקום לגלגל אותו מכל המדרגות. בתחילה נאבקה ההסתדרות המורים למען העלאת רמת ההוראה והנחלת השפה העברית בכל בתי הספר בארץ. אבל אחרי שקמה המדינה והאחריות הבלעדית על כך עברה למשרד החינוך, התכנסה הנהלת ההסתדרות המורים לשיבת חירום שמטרתה להילחם על מקומו ומעמדו של המורה בישראל, אחרת מי ישלם לעסקנים משכורת. בסופה של הישיבה נוסחו ארבע מטרות: העל של ההסתדרות המורים העבריים בארץ ישראל, כדלהלן:

- להילחם במעביד המנצל והחמדם המתקרא "מדינת ישראל".
- לסכל מראש כל ניסיון לבטל את החופשה באסרו חג.
- לחלק שי למורים.
- לנהל לוח שביתות אטרקטיבי.

חלק בלתי נפרד מהמסורת

עוד באותה שנה נפגשו מנהיגי ההסתדרות עם שר החינוך והודיעו לו שמהיום והלאה אין לבצע שום פעולה במערכת החינוך ו/או בכדור הארץ ללא קבלת הסכמתם מראש בשלושה העתקים ותמורת פיצויים נדיבים ואספקה שוטפת של קפה.

"רגע", שאל שר החינוך, "זה כולל גם שיבוצי מורים?"

"בעיקר שיבוצי מורים", אמרו המנהיגים.

"שמעו נא המורים", דיבר על ליבם השר, שבעצם אחד את הסוציאליזם ואת נוקיו החביבים, "אני מבין שאתם לא רוצים לחזור לימי העלייה הראשונה הפרימיטיביים, שבהם כל מנהל בחר את עובדיו ושילם להם לפי תפוקה. אבל מה נעשה עם מורים שחוקים שכבר לא מסוגלים לתרום למערכת ותופסים מקום של כוח עבודה צעיר ורענן?" "יש לי רעיון", אמר אחד העסקנים, "אנחנו נדאג שמורה צעיר יקבל משכורת שאי אפשר לחיות ממנה, ככה אף אחד לא ירצה להחליף את השחוקים".

"רעיון מצוין", אמר יושב ראש ההסתדרות, "השכר יעלה לפי ותק ולא לפי תפוקה. ככה למדינה יהיה אינטרס להביא מורים צעירים שלא צריך לשלם להם הרבה, ואנחנו נוכל להילחם גם במדינה וגם בצעירים".

"אבל זה לא הגיוני", מלמל שר החינוך.

"היגיון תחפש אצל הגויים, לא אצלנו", אמרו העסקנים.

"ואם זה לא יינתן לכם?" שאל השר.

"אז נשבות", קבעו המורים, "זו מצווה מפורשת בפרשת השבוע".

"איזו פרשה?"

"פרשת שובתים".

שמיים וארץ הפקות גאים להציג

* 2207

קופת תל אביב

בריכת הסולטן 28 / 29.9

סליחות והושענא

דוד ד'אור מארח:

עידן עמדי . עמיר בניון . קובי אפללו . שולי רנד . שלומי שבת
ניהול מוזיקלי: תומר הדדי

הטבה מיוחדת ללקוחות לאומי
60 ₪ הנחה לכרטיס
 למחזיקי כרטיס אשראי עם לוגו לאומי

לרכישת כרטיסים
 היכנסו לאתר קופת תל אביב

לאומי
 leumi

הכי נוח

ברכישה בכרטיס אשראי בנקאי עם לוגו לאומי. עד גמר המלאי. עד 4 כרטיסים ללקוח. כפוף לתקנון גודיז. מלאי מינימלי 2,000 הטבות. אי עמידה בפירעון ההלוואה או האשראי עלול לגרור חיוב בריבית פיגורים והליכי הוצאה לפועל

לסלוח כמו ילד

חשבון הנפש של אלול שואב אותי אל עולמם של הילדים, עולם שבו לא חוששים לריב ומיד לסלוח, וגם לחלום חלומות גדולים

איור: שאול גרד

(שלא לומר מכות חלילה) כבר מצליחות להוציא אתכם לגמרי משלוותכם, כי יש כאן מקרה לא הוגן של הילדה החזקה נגד הבן החלש או שני הגדולים נגד הקטנה, או כל פורמט שהיה מוציא את שופט בג"ץ משלוות גלימתו. ואז אתם פוצחים בנאום חוצב להבות (במקרה הטוב) או בהרחקה לחדר (במקרה החמור יותר), ועוד המילים בין שיניכם אתם רואים את הילד המדוכא קורץ לזה שאמלל אותו לפני רגע ופותח איתו במשחק קריצות מהיר ושקט כדי לא להפריע לכם לסיים לנאום? שמעתי שיש בתים שזה קרה אצלם פעם או פעמיים.

ולא רק בתוך הזירה הביתית. מכירים את זה שמישהו מהכיתה פוגע בילד שלכם באופן כזה שאתם לא יודעים לאן להוליך את הכעס, ואחרי יומיים הילד הזה מופיע אצלכם בבית, כי הבן שלכם כבר שכח ורק אתם עוד שקועים בתוככי הפרשייה הכואבת? כן, ילדים סולחים במהירות האור. מריבה היא לפעמים שעשוע שכל הצדדים מבינים חוץ מהמבוגר האחראי. רבים מתפייסים רבים מתפייסים. חלק מהחיים. איפה אנחנו המבוגרים נמצאים בשדה הסליחה? האם אנחנו יכולים לשכוח ולסלוח? כמה תעצומות נפש אנחנו צריכים כדי לבקש סליחה ממישהו שפגענו בו באמת? האם יש לנו כוח לסלוח למי שכיוון לנו את הבטן?

כאן אני מוסיפה כוכבית הכרחית: רגשות שליליים כמו כעס, פחד, רתיעה ממישהו, הם דבר חשוב מאוד. הם איתותי האזהרה הפנימיים שלנו מאנשים שכדאי להתרחק מהם. המודעות בהקשר הזה מתפתחת עם הזמן והיא חיונית. אבל זה לא הנושא. אני מתכוונת להיעלבויות, מריבות של אגו, של אי הבנה, של מחלוקת. כעסים שאפשר וראוי לסלוח עליהם, אבל את חומת האבן שבונה הלב שבע התלאות כבר קשה לפרק.

ועוד התקנאתי לי השבוע בחלומות הגדולים של הילדים. איזה כיף לשאול אותם מה הם יעשו כשהיו גדולים: שיחת ארוחת צהריים של ילדות יכולה לכלול מאמנת ספורט לעתיד, ממציאה, זמרת ורבנית (כל אלה עברו אצלנו הקיץ. באמת). כמה אנחנו צריכים לשתוק כשאנחנו שומעים את שיח הילדים הזה. לנצור את הלשון, לא לכבות. גם ככה בחלוף השנים הילדים ייהפכו ריאליים יותר וחולמים פחות. תענוג להתרפק על שיחת ילדים ולנסות להיזכר על מה אנחנו חלמנו בגיל צעיר או בגיל מבוגר, ויותר מזה - להיזכר במה שאנחנו חולמים עליו היום. אנחנו חולמים היום?

בשנה החדשה יש משהו שאמור להיות פתוח ומזמין. הקדוש ברוך הוא קורא לנו להיזכר בנו, לכונן את המיתרים בכלי הנגינה שהוא אנחנו, לחפש את המנגינה שרצינו להיות פעם ושנאנחנו יכולים להיות היום.

רשימת היעדים שלנו הולכת ומתקצרת משנה לשנה לא כי אנחנו לא יכולים, אלא כי אנחנו לא מספיק מאמינים בעצמנו ולעצמנו. אבל האמת היא שיש מישהו שמאמין בנו. מישהו שבכל שנה מחדש לוחש: את יכולה. את מסוגלת להיות טובה יותר, לתקן את המקומות שנפלת בהם בשנה שעברה. להיות שמחה יותר ומשמחת יותר, להביט פחות לצדדים, להיות יותר את.

והוא לא רק מאמין ביכולת שלנו להתחיל מחדש, הוא גם סולח. סולח לחולשות, לגפילות, לעצבונות. ואם הוא יכול לסלוח גם אנחנו יכולים לסלוח.

כשאגיד השנה "כרחם אב על בנים כן תרחם ה' עלינו", אנסה להיות לא רק בת של אב רחמן אלא ילדה ממש. להתכנס לכמה ימים אל נקודת המבט התמימה והפתוחה לעולם של פעם. לדעת לייחל, לסלוח ולחלום. עננו אבינו, עננו. ●

בתשעה באב אחרי חצות היום הכול נעשה יותר נוח. הכיסאות, המחשבות שמתחילות לרוץ קדימה ליום שאחרי, העיסוקים שכבר לא חייבים להיות שקועים בים העצב. אבל כשהייתי ילדה, השעות של אחר הצהריים ולקראת צאת הצום היו דווקא הקשות ביותר בשבילי. זה לא היה הרעב או הצמא אלא הנפש. ככל שהדקות נקפו הבנתי שעוד תשעה באב עבר והמשיח לא הגיע. עוד שלושה שבועות, תשעה ימי אבל ובסופם צום, והגאולה לא פה. איך זה יכול להיות, והרי כל כך רצינו וקיוונו וציפינו, והרי אמרו שהגאולה תתרחש בתשעה באב עצמו, ועוד רגע הוא נגמר. איזו החמצה.

בתשעה באב האחרון, כשיצאנו מהכותל, נזכרתי פתאום בתחושות ההן וחייכתי קצת על התמימות ההיא. הרי המשיח בכלל לא חייב להופיע דווקא בתשעה באב, והגאולה מתרחשת כבר שנים לנגד עינינו. היא רק מורכבת יותר ודורשת הרבה יותר סבלנות משחשבנו. אבל לא רק חייכתי אל הילדה התמימה שהייתי. גם התגעגעתי אליה. לתחושות שלה, לציפייה הנקייה הזאת, לביטחון.

חלף עם הרוח

והנה אלול כבר כאן, ואיתו רוחות של סיכום וחשבון נפש. מה עשיתי השנה, מה לא, אילו יעדים הצבתי לעצמי והבטחתי שהשנה הם בגדר חובה שאין להתעלם ממנה, ושוב חמקתי מהם באלגנטיות (מישהו אמר קבוצת ריצה? פילאטיס מכשירים? יוגה?). כשאני מבקשת לקבל החלטות, קטנות כגדולות, אני נוסעת אל הים. אך הביקור של לפני כמה ימים לא הביא את שלווה הנפש הרצויה. הרגשתי על פניי את הרוח, נושאת איתה אלפי גרגירי חול קטנים. כך נראות ההבטחות שלי לעצמי, חשבתי, אז מה הטעם? בשביל מה בכלל לשבת עם החשבונות ולשקול לאן הגעתי ומה מעכשיו? הכול חולף עם הרוח, זו ממקום למקום, דינמי. פעם הייתי עורכת רשימה של ארבעה או חמישה יעדים לשנה החדשה. אחר כך הם צומצמו להבטחה אחת או שתיים, כי חבל על הדיו. לאחרונה הוספתי גם ליד השניים האלה סימן שאלה גדול. האומנם?

ואז נזכרתי שביום הראשון שלי בכיתה ב' לא הקשבתי לנבואות הרעות מסביב ("מסכנה, נפלת על המורה הקשוחה מכולן"). אני זוכרת שאזהרות שנלחשו לידי נשמעו היטב, אבל לא לקחתי אותן ללב. הכיתה רחשה בהתרגשות. היה אפשר להריח את ההתכווננות לשנה החדשה, לראות את הילדים שהתפרעו בשנה שעברה יושבים בגב זקוף, ממתנינים, מביטיחים לעצמם שהפעם זו תהיה שנה טובה, השנה הם יצליחו להקשיב ויתנהגו יפה. אחד הילדים הוציא את המחברת החדשה וליטף אותה, הביט בדפים הריקים בביטחון וידע בוודאות של ילד שבחודשים הבאים היא תתמלא כותרות צבעוניות ושורות אפורות ודפים מודבקים. מה קרה עם ההבטחות האלה במשך השנה? חלקן התפוגגו בחלל הכיתה, חלקן אולי התגשמו. היכולת לקיים את ההבטחות הללו תלויה בכוח הרצון ובאנשים שאנחנו פוגשים בדרך ובעיקר באמון ובאמונה העצמית.

לכונן את המיתרים של עצמנו

אלול מביא אותי ללמוד מהילדים גם בענייני הסליחה. מכירים את זה שהילדים שלכם רבים, אתם נושכים שפתיים כי "לא מתעריבים", אבל המצב מחמיר? המילים שנזרקות לאוויר

**הסבה
ייחודית!**
מצטרפים
לסדרת טיולים
ומקבלים מינוי
בנשיונל גיאוגרפיק
לארבעה חודשים
ללא עלות

סדרות טיולים

מגשימים חלומות ומתחברים לארץ סדרות הטיולים לשנת תשפ"ג

זליגר שומרון

טיולים למיטיבי קשב

ציפורי ארץ ישראל
סיורי צפרות להיכרות עם ציפורי ארצנו,
לצפרים מקצועיים ולמתחילים
ימי שישי | בדרגת קושי קלה | הצפר ערן בנקר

75 שנים למלחמת העצמאות
סיורים בעקבות החידושים בחקר המלחמה
מהשנים האחרונות
ימי שישי | בדרגת קושי קלה | בנימין טרופר

חדשות בעתיקות
סדרת סיורים אל חפירות ארכיאולוגיות עכשוויות
בהדרכת החופרים עצמם
ימי שישי | בדרגת קושי קלה | בנימין טרופר

לטייל עם התנ"ך
להבין את ספר שמואל דרך השטח עם התנ"ך ביד
ימי רביעי | בדרגת קושי קלה מאוד | בנימין טרופר

טבע ופריחה בהר הטוב
סיורים אל אתרים ייחודיים ובלתי מוכרים
של טבע ופריחה ביהודה ושומרון
ימי שישי | בדרגת קושי קלה | נוח כסלו

טיולים למיטיבי קשב

מסיירים עם אריה רוטנברג
"בעקבות המקורות"
סדרת סיורים וטיולים לאוהבי לכת בעקבות דוד המלך
ימי שני | בדרגת קושי קלה-בינונית

"ימי בית שני, שיבה, מאבקים ורוח"
סדרת ימי עיון וסיורים בעקבות ימי בית שני
במסגרת "תולדות עם ישראל בארץ"
ימי שלישי | בדרגת קושי קלה | כולל סיורים יומי עיון

מסיירים עם אפרת נתן
אל אתרי השומרון בהם תמיד חלמתם לבקר בהם
בין האתרים: עיבל, טבסטיה, בור יוסף, תל דותן, שילה
ימי חמישי | בדרגת קושי קל-בינוני | אוטובוס צמוד מרכבת ראש העין

טיולים למיטיבי לכת

דו יומי בשביל ישראל
סיום השביל בשלוש שנים בשתי רמות קושי
מיטיבי לכת כ-20 ק"מ הליכה ביום
אוהבי לכת כ-15 ק"מ הליכה ביום
גדי חיימוב וגלעד גרוס | ימי ד'-ה' | אוטובוס צמוד

חד יומי בשביל ישראל
סיום השביל בחמש שנים בשתי רמות קושי
אוהבי לכת 15 ק"מ ביום
ל"יש" דרגת קושי קלה 10 ק"מ ביום
יעקב גרוס | ימי ה' | אוטובוס צמוד

ללכת בשביליך
קהילת המטיילים שלנו
בשבילים נבחרים ברחבי הארץ
ימים ד' ו-ה' | נדב פרנקל | אוטובוס צמוד

שביל ישראל המזרחי
משוטטי עציון בקטעים נבחרים מהשביל
יום ו' | נדב פרנקל | רכבים פרטיים

מילדות לבגרות
חגיגת בת/בר מצוה הורים וילדים בשביל ישראל
גדי חיימוב ונוה כסלו | יום ו' ובחופשות | רכבים פרטיים

לפרטים והרשמה:
k-etzion.co.il

לא רק מוזאון נוסטלגי,
אלא מקום מאחד היוצר
גאוות יחידה. מאיר בן
שבת בבית הציונות
הדתית

צילום: כנחס בר חי

לאחרונה חזר ראש המל"ל לשעבר מאיר בן שבת מביקור במרוקו, שהיה סוג של סגירת מעגל לקריירה שלמה. בן שבת - ביטחוניסט וחוקר עם כיפה סרוגה גדולה לראשו, שלא שוכח מהיכן בא ולאן פניו מועדות, ומי שהיה אחראי לקידום הסכמי אברהם עם מרוקו - מודה כי היה מדובר ברגעים מרגשים במיוחד, כפי שחש בהזדמנויות אחרות שבהן שמע מנהיגים של מדינות ערב מדברים בהערצה על מדינת ישראל.

"אני נושא עימי זיכרונות רבים מאין־ספור אירועים מדיניים, ביטחוניים וחברתיים, ויש תחושה אחת חזקה שאותה אני מבקש לחלוק עם כל קהל שאני מופיע בפניו: התרגשות. ראיתי לנגד עיניי את חזון הנביאים לשלום מתגשם, עם הסכמי שלום שנחתמו מול חמש מדינות תוך שנתיים. התרגשתי מדי יום לשמע דברי הערכה עד כדי הערצה כלפי מדינת ישראל מפי ראשי מדינות, נשיאים, שרים ורוזנים. אני לא מתכוון לדברי מליצה מתוקף הפרוטוקול והטקס, אלא לדברים שנאמרו בחדרים הסגורים, לעיתים מתוך פרץ רגשות ספונטני, וביטאו הערכה אותנטית עמוקה כלפי ישראל. הם יצאו מן הלב, נכנסו אל הלב ונחרתו בו", אומר בן שבת בריאיון מיוחד ל'בשבע'.

הוא מוסיף כי "היו בהם מילות שבח על האמונה והנחישות, על החזון והמנהיגות ועל התעוזה והיצירתיות, שהפכו את מדינתנו למה שהיא כיום בעיני העולם: נס ופלא, על אף הצללים ולמרות העבים המכסים מדי פעם את שמי ארצנו. רבים האתגרים שלפנינו והדרך עוד ארוכה. אך אין בזאת כדי למנוע אותנו מלראות את גודל ההישג ומלהודות על האור העצום המאיר את חיינו. הבטחתי לעצמי לנצל כל הזדמנות כדי לשתף בכך ולהודות על הזכות שנפלה בחלקי, והריני עושה זאת גם מעל במה זו".

להפוך את מסרי הציונות הדתית לרלוונטיים

הריאיון עם מאיר בן שבת מתקיים בין היתר לרגל מינויו ליושב ראש המועצה הציבורית של בית הציונות הדתית בכפר הרא"ה, לאחר שפרש מתפקידו כראש המועצה לביטחון לאומי.

לראשונה, אחרי עשרות שנות עשייה והובלה, קרמה עור וגידים היוזמה להקמת מרכז למורשת הציונות הדתית. המרכז, שיפתח לציבור בקרוב, אינו מתעתד להיות מוזאון או עוד מקום עם זיכרונות להתרפק עליהם, אלא מוקם מתוך הצורך לבנות מקום מאחד, היוצר גאווה דרך סיפורה של צמיחת הציונות הדתית במקביל לצמיחתה של מדינת ישראל.

מטרתו בין היתר לשמש מרכז עולמי למורשתה של הציונות הדתית ולבטא את רוח השליחות שלה, וכן להיות כתובת לכל הארגונים, עמותות החסד, הישיבות, האולפנות, המכינות, השירות הלאומי, גופי ההתיישבות ועוד במגזר הדתי־לאומי. הוא ישמש מרכז חינוכי־פדגוגי ומרכז חווייתי שיעביר מסר של זהות. המרכז יכלול לצד ההיבט החינוכי גם מרכז תיעוד, ארכיון ומכון מחקר.

מה מביא אותך, איש ביטחון לאורך השנים, להצטרף למיזם שעיקרו ורובו רוחני?

"המניע שהביא אותי להצטרף למיזם הזה הוא אותו מניע שדחף אותי למסלול שעברתי בימי חיי: הרצון להשפיע על דמותה של החברה. ההכרה שלמרות הישגיה העצומים של המדינה, איננו יכולים לנוח על זרי הדפנה, כי אתגרים גדולים ומלאכה רבה עוד לפנינו. ההבנה שבנקודת הזמן הנוכחית ישראל צריכה לגייס את כל הכוחות החיוביים שבה ואת מלוא כוח הרצון הלאומי שלה כדי להתמודד עם המבחנים שנכוננו לה, ולהשלים את המפעל ההיסטורי של בניית הקומות הנוספות בביתו הלאומי של העם היהודי. האמונה שיש לציונות הדתית ערך מיוחד ותפקיד משמעותי גם מול האתגרים הללו".

בימים אלה הציונות הדתית מתמודדת דווקא עם פילוגים פנימיים, עם רצון להבליט שוני בין קבוצות בתוך המגזר.

"דווקא בעידן שבו יש נטייה להתבדלות והתכנסות לתוך תחומים ומסגרות מובדלות, יש חשיבות לאחד את הדברים שמאפיינים את הציונות הדתית. אנחנו מגיעים עם התפיסה המשלבת תורה עם דרך ארץ. היא משלבת חדש עם ישן - חינוך על יסודות התורה והאמונה יחד עם התמודדות עם התמורות המתחוללות בחברה הכללית. היא משלבת תורה ומדע ומדגישה את האחידות החברתית, ויחד עם זאת רגישה לזכויות הפרט. נדמה לי שדווקא המרכיבים הללו, המשלבים בין הדברים, נחוצים בעת הזו הרבה יותר מאשר החידוד של הייחודיות וההתבדלות מתחומים אחרים. יש לנו מספיק קבוצות וקטגוריות, והצד שמאחד ומשלב הוא שחסר.

"הציונות הדתית מביאה איתה זהות מובחנת, ובמקביל - אחריות לכלל ישראל, למנוע קיטוב והרחקה ולקרב את הבריות לתורה. בעיניה יש ערך דתי לתפיסת הלאום, וממנו יוצא המשולש הידוע: תורת ישראל, עם ישראל וארץ ישראל. היא נותנת דגש מיוחד לתורת ארץ

מחבר לשורשים

אחרי עשייה רבת שנים בשדה הביטחוני בוחר מאיר בן שבת, ראש המל"ל לשעבר, לעסוק במשימה החשובה ביותר בעיניו: חינוך ♦ בתפקידו החדש כיושב ראש המועצה הציבורית של בית הציונות הדתית בכפר הרא"ה הוא מתכוון להפוך את חזונה של הציונות הדתית לרלוונטי לישראליות בכללה, ומציב את המשימה הבאה לצעירי המגזר: הצמחת תלמידי חכמים // ניצן קידר

מחבר לשורשים

ישראל ומכניסה את דעת התורה לכל פינה בעולם המעשה. לצד זאת יש דגש על להיות חלק מכלל ישראל. מדינת ישראל זקוקה היום יותר מתמיד למרכיבים הללו.

וכאן בעצם עולה הדילמה - היכן הגבולות? מה המקום שבו תאמר שאתה רוצה להיות של כולם, אבל בה בעת לשמור על הייחודיות שלך? יש אתגר לא מבוטל בחידוד הזהות שלך ומצד שני בהתחברות לכלל. זה מתח שנצטרך כל הזמן לחיות איתו ולראות איך אנחנו מגיעים למצב האופטימלי שבו יש לנו זהות ברורה וחדה ומצד שני אנחנו שואפים לגעת ולהשפיע על הכול. אני לא בטוח שאי אפשר למצוא למתח הזה מענה. בשום פנים ואופן אסור לנו להגיע למצב שאנחנו מוחקים את הזהות הייחודית שלנו כדי להיות מכילים כמה שיותר או להצטייר טוב. מצד שני, לא נחדד את המרכיבים עד כדי כך כדי שנהיה אחראים לנתח צר בלבד בחברה הישראלית. יש לנו רצון לגעת בכלל ישראל.

איך עמידתך בראש הוועדה הציבורית של בית הציונות הדתית תוכל לקדם את המטרה הזו?

"בית הציונות הדתית ומרכז המחקר שלו יעסקו בקומה הרעיונית: בחזון, בתפיסה, ביעדים, בעקרונות. התפיסה הרעיונית היא הבסיס להתנהלותם של אנשי המעשה. ההתחלה צריכה להיות בחינוך, שהוא המפתח לכול: אנשי ביטחון טובים, אנשי מדע ואקדמיה, אנשי רוח וחברה - הכול תלוי באיכות החינוך. בלי חינוך אין ערכים. בית הציונות הדתית יחבר בין הדורות, לא מתוך הסתכלות נוסטלגית אלא מתוך חיבור לאתגרי ההווה והעתיד".

אז המשימה הציבורית בתוך הציונות הדתית כרגע היא חינוכית בעיקרה?

"אם אתה רוצה אנשים טובים במערכת הביטחונית, המדינית, באקדמיה ובכל תחום

"ראיתי לנגד עיניי את חזון הנביאים לשלום מתגשם, עם הסכמי שלום שנחתמו מול חמש מדינות תוך שנתיים. התרגשתי מדי יום לשמע דברי הערכה עד כדי הערצה כלפי מדינת ישראל מפי ראשי מדינות, נשיאים, שרים ורוזנים. אני לא מתכוון לדברי מליצה מתוקה הפרוטוקול והטקס, אלא לדברים שנאמרו בחדרים הסגורים, לעיתים מתוך פרץ רגשות ספונטני"

אחר, צריך להשקיע בחינוך. לכן, לאחר סיום תפקידי כראש המל"ל, כשעמדו בפניי הרבה מאוד אפשרויות, הרגשתי רצון ללכת לכיוונים שיש בהם השפעה על החינוך והחברה, לצד עשייה שבה אוכל לתרום ככל יכולתי בנושאים הביטחוניים והמדיניים. אבל בעיניי בראש ובראשונה צריך לעמוד נושא החינוך.

"דווקא על רקע האתגרים שיש לדור הזה, טשטוש הגבולות, העמימות והבלבול, יש אתגר לא פשוט לשרטט את הדרך שבה צריך ללכת באופן בהיר ולספק תשובות לשאלות הקשות שמתעוררות בעניין הזהות, הייעוד והחזון. כל הנושאים הללו אמורים להיות מטופלים במסגרת הזו של בית הציונות הדתית, אם במרכז החינוכי ואם בתחום המחקרי, כשהמטרה היא להכניס לנושאים הללו את המסר של הציונות הדתית. הדגש

"מודל לחיקוי להסכמי השלום שישראל צריכה". בן שבת עם חברי המשלחת האמריקנית-ישראלית לפני ההמראה לחתימה על הסכמי אברהם

הוא על ההווה והעתיד, הרלוונטיות של מסרי הציונות הדתית לעת הזו".

"סעודיה מבשילה בקצב שלה"

למרות המשנה הסדורה שהוא מציג בתחום החינוכי, מאיר בן שבת מזוהה קודם כול עם נושאי הביטחון. הוא נולד בדימונה לפני 56 שנים להורים שעלו ממרוקו. הוא החמישי משנים עשר אחים. את לימודיו היסודיים עשה בבית הספר הממלכתי-דתי אלפסי בעיר הולדתו, ומשם עבר לשיבת בני עקיבא בבאר שבע שבראשה עמד באותם ימים הרב אברהם סילברט זצ"ל. תוך כדי לימודיו התיכוניים עבד גם ככתב בעיתונות המקומית והאזורית, ובין השאר זכה לראיין בכתב את ראש הממשלה לשעבר מנחם בגין ז"ל. עם תום לימודיו התגייס לצה"ל ושירת בחטיבת גבעתי. במהלך שירותו זכה לאותות הצטיינות, בין השאר מנשיא המדינה חיים הרצוג.

משם סלל את דרכו הביטחונית. בשנת '89 החל את דרכו בשירות הביטחון הכללי. רוב שנותיו עסק בלחימה בטרור האסלאמי ברצועת עזה. הוא קיבל את צל"ש ראש השב"כ על הישג מודיעיני, והיה שותף למבצעי הסיכול הממוקד של בכירי החמאס והג'יהאד האסלאמי. הוא התקדם בסולם הדרגות בארגון, ניהל את פעילות השב"כ במבצע עופרת יצוקה ושימש בשלושה תפקידים בארגון בדרגה מקבילה לאלוף בצה"ל: ראש אגף הסייבר, ראש האגף הארצי לסיכול טרור וריגול ולמחקר ומדיניות, וכן ראש המרחב הדרומי.

באוגוסט 2017 החל לשמש כיועץ לביטחון לאומי של ממשלת ישראל וכראש המטה לביטחון לאומי, וכיהן בתפקיד במשך ארבע שנים - תקופת הכהונה הארוכה ביותר עד כה של אדם בתפקיד זה.

הוא ניהל את היאלוג האסטרטגי של ישראל עם ארצות הברית, רוסיה, הודו, מצרים ומדינות נוספות, והיה מעורב בחתימה על הסכמי אברהם עם איחוד האמירויות, בחריין, מרוקו, סודאן וצ'אד, ואף עמד בראש המשלחות הישראליות הרשמיות למדינות אלה.

בדצמבר 2020 הוענק לו אות ההגנה האמריקני על "שירות מעולה לציבור" (האות הבכיר ביותר מטעם מחלקת ההגנה האמריקנית למי שאיננו אזרח ארצות הברית). בתעודה, שנחתמה על ידי היועץ לביטחון לאומי רוברט אובריאן, נכתב כי "בן שבת העלה את היחסים בין ישראל לארצות הברית לגבהים היסטוריים. מנהיגותו העקבית ומומחיותו העמוקה הוכיחו עצמן כקריטיות לחתימה ההיסטורית על הסכמי אברהם... בן שבת התווה את האינטרסים הביטחוניים-לאומיים של ישראל והוביל לצמיחה חסרת תקדים בשותפות בין ישראל לארצות הברית, החל מהמאבק באיראן וכלה בשיתוף פעולה כלכלי, טכנולוגי, רפואי ותרבותי".

גולת הכותרת מבחינתו היא הסכמי אברהם, שנחתמו עם חמש מדינות ערביות, והיו לאחד ההישגים המדיניים הגדולים של מדינת ישראל. "הסכמי אברהם הם מודל לחיקוי להסכמי השלום שישראל צריכה. החתירה לשלום אינה עמדה פוליטית. היא מיסודות היהדות, היא שאיפה נצחית של עמנו ויעד נכסף

ומרכזי בחזון נביאי ישראל. השלום שאלי אנחנו נשואים את עינינו הוא שלום אמת. שלום שמגיע מעמדת עוצמה ומתוך הכרה במעמדה ובזכויותיה של מדינת ישראל. שלום שמבטיח באופן מלא את ביטחונה ואת שלום תושביה ומגן על האינטרסים החיוניים שלה. הסכמי אברהם פרצו דרך לכך, והם יכולים להיות הקטר שמושך אחריו קרונות נוספים להשגת היעד הזה".

יאמרו לך שהמדינות הערביות רצו את הקרבה שלנו כי אנחנו מנהלים מלחמת חורמה נגד איראן והם חוששים ממנה מאוד.

"מדינת ישראל נתפסת כנכס עבור הרבה מאוד מדינות בעולם, וגם מדינות באזורנו, בזכות השילוב של הישגים כלכליים וטכנולוגיים, יכולות ביטחוניות גבוהות ומעמד מדיני טוב. המנהיגים ראו לנגד עיניהם לא רק את הנושא הביטחוני, אלא הבינו שיש ביכולתם לקדם את מדינותיהם, את העמים שלהם, בתוך האזור כולו, בשיתוף עם ישראל, שנתפסת כמדינה שיכולה להוביל ולספק להם יכולות, כלים, ידע וכישורון.

"מדינות האזור גם הבינו שהבעיה בכל הקשור ליחסים עם שכנינו אינה נמצאת דווקא בצד שלנו. יש למדינות האלו רצון לקדם את העם שלהן בלי להיות תלויים בפלשתינים. לכן לא היה ניתן לעכב עוד את רכבת השלום שיצאה מהתחנה. הרכבת יצאה לדרך, ומי שרוצה להצטרף אליה מוזמן. היא לא תתעכב בגלל אישור או אי-אישור של מישהו. המנהיגים האלו מסתכלים על הדור הצעיר בארצם, שרואים בישראל מודל לחיקוי ושואפים להתחבר אליה, ורוצים להתחבר בעצמם. נכון, ישנה גם הסוגיה האסטרטגית האיראנית, אבל זה לא הכול. יש גם את הנושא הכלכלי, הטכנולוגי והמדיני".

בסעודיה אנחנו עדיין לא רואים את התהליך הזה קורה, אם כי צעד שלה יכול להיות משמעותי מאוד לתהליך הנורמליזציה עם מדינות ערב.

"כל מקום וקצב ההבשלה שלו. תהליך ההבשלה לא דומה בין מדינה אחת לשנייה. יש תהליכים כאלה בערב הסעודית, אך לא באותה עוצמה. המגמה הכללית היא חיובית - גם שינוי בדמות פתיחת המרחב האווירי לישראל מצביע

"צריך ללחוץ על ארצות הברית שתודיע על הפעלת לחץ כלכלי וצבאי כבד אם איראן לא תעמוד בדרישות". שיחות הסכם הגרעין בווינה

צילום: תומר נאור, פלאש 90

הגרעין עם איראן, שעל פי הערכות במערכת המדינית נמצא בישורת האחרונה לפני חתימה בין ארצות הברית לאיראן.

בן שבת לא מסתיר את דאגתו. "איראן היא האיום הקיומי המשמעותי ביותר על מדינת ישראל", הוא אומר. "מלוא הקשב והאנרגיות שלנו בעת הזאת צריכים להיות מופנים לאיראן. אין רע באזור שלנו שלא קשור לאיראן - וזה עוד לפני שהיא גרעינית. איראן, עם יכולת של מדינת סף גרעינית, יכולה לייצר לה ולגוררותיה מטרייה גרעינית להתקפות קונבנציונליות באמצעות שלוחיה, מה שייתן לה את ההגמוניה שהיא מבקשת להשיג באזור כולו. בנוסף, אם איראן תהיה מדינת סף, הדבר יגרום להאצת מרוץ חימוש גרעיני שעלול להוביל לקטסטרופה אזורית".

עד כמה גרוע ההסכם כפי שהוא משתקף מהמגעים בין הצדדים?

"אנחנו עוקבים בדאגה אחרי המגעים להסכם הגרעין, שהוא ממש הסכם כניעה לתכתיבי האיראנים - וזו לא רק אמירה שלי. דיפלומטים אמרו שאיראן מקבלת בהסכם הזה הרבה יותר ממה שציפתה לקבל. ההסכם בעצם מהווה מסלול בטוח לנשק גרעיני, כשההגבלות על האיראנים הולכות ופוקעות. הוא משאיר לאיראן יכולת העשרה, אין בו פיקוח אפקטיבי וענישה אוטומטית על הפרות, והוא מלבין את איראן ונותן לה כבר בשלב הראשון עשרות מיליארדי דולרים שיאפשרו לה להתנהל כנמר שפרץ את הכלוב ומיד מסתער על כל מה שנקרה בדרכו. זה הסכם רע. בסוף האמריקנים,

דיברת על עזה. מה השוני בינה ובין יהודה ושומרון? הרי משני המקומות יוצא טרור נגד ישראל.

"ביהודה ושומרון המציאות שונה. ברצועת עזה הפליטות מונצחת וחזקה מאוד לעומת מצב הפוך ביהודה ושומרון, ששם רק שלישי מהאוכלוסייה במצב כזה. בעוד בעזה יש הקצנה דתית, ביהודה ושומרון יש אזורים שהמצב שונה. האתגר המרכזי שלנו ביהודה ושומרון הוא לוודא שלא יוצאים משם פיגועים. השיקול הביטחוני קודם לאחרים. הלקח שלנו הוא שמדינת ישראל צריכה להגן על עצמה בכוחות עצמה. אנחנו לא צריכים להיות תלויים בחסדיו של תיאום ביטחוני כזה או אחר. אם הרשות הפלשתינית לא מונעת טרור - אנחנו נעשה זאת. אסור שיהיו עכבות בעניין הזה. זו לא טובה שהרשות הפלשתינית עושה לנו, כי אם הרשות לא תמנע פיגועים היא לא תוכל לשרוד. אסור גם לרסן את עצמנו בגלל השיקול של אי-פגיעה ברשות הפלשתינית".

בחודשים האחרונים ראינו הרבה מאוד פגישות עם אבו מאזן מצד שרים וגורמים ישראלים אחרים. יש בכך תועלת אמיתית, מעבר לנראות ואולי לערך הפוליטי?

"אני עד להיבטים הסמליים ולצד ההצהרתי שיש בהידברות עם אבו מאזן. השאלה היא לא אם מדברים, אלא על מה מדברים. אם הדיבורים מובילים לכך שהמצב הביטחוני ישתפר, המדינה ישתפר והמצב האזרחי-כלכלי ישתפר, לא צריכה להיות בעיה. אבל צריך לזכור כל הזמן שאבו מאזן חייב למדינת ישראל בתחום של המאבק בטרור כמה חובות: החל מהפסקת המימון של הטרור, עבור במיצוי שרשרת הסיכול וההעמדה לדין של המעורבים בטרור ועד הפסקת הפעילות המשפטית הבינלאומית נגד מדינת ישראל וכל מה שקשור להפעלת בית הדין בהאג נגדנו. אם שוכחים את כל זה רק בשל הצורך להידבר איתו, זה לא טוב. אסור להידבר עם אבו מאזן סתם כך. ההידברות, אם היא לא משרתת את המטרות, אני לא יודע כמה היא מועילה".

השיחה עם מי שעמד בצומתי הדרכים המשמעותיים ביותר מבחינה ביטחונית גולשת באופן טבעי לאחד הנושאים הבודעים ביותר על סדר היום המדיני-ביטחוני של ישראל: הסכם

על כך - רק שהקצב לא זהה למקרים אחרים. כל עוד המומנטום הוא חיובי, אנחנו יכולים בהחלט להישאר עם התקווה והאופטימיות שמאפיינת את הסכמי אברהם".

האינטרס הביטחוני קודם לפגישות עם אבו מאזן

בן שבת התעסק מתוקף תפקידו לאורך שנים רבות גם בסוגיה הפלשתינית. בעוד הסכמי אברהם מביאים אותו לתחושת אופטימיות, בצד הפלשתיני המצב שונה. "כשמדברים על הפלשתינים צריך קודם כול להחליט במי עוסקים. ברצועת עזה יש מציאות שבה חמאס שולט. בראייה ארוכת טווח מדינת ישראל צריכה לשאוף לכך שהרצועה תישלט על ידי גורם שאיננו עוין את ישראל, מכיר בה ולא פועל נגדה. לחמאס יש יעד מאוד ברור ותפיסות ברורות לגבי מדינת ישראל, ואיתו לא נוכל להגיע לפתרון מדיני. השאיפה צריכה להיות שהשלטון שם יהיה אחר".

ואיך מנהלים את המצב עד שהשאיפה הזו תושג? היא נראית רחוקה מאוד.

"במצב הנוכחי עומדות בפנינו שתי אפשרויות: הראשונה, להביא לשינוי קיצוני במצב באמצעות כיבוש והחלפת השלטון. זה מאוד יקר ולא ברור מה התוחלת של האופציה הזו ומי יכול לשאת בנטל השלטון אחרי חמאס. השאלה גם מה יהיו המחירים שנשלם על מהלך צבאי כזה, שיסיט את דעתנו מהאתגר העיקרי שלנו, שהוא איראן, ולכן האפשרות הזו פחות טובה.

"החלופה השנייה היא לתחזק שקט בגזרה הזו, ולשם כך צריך ליצור מדי פעם מהלכים של הרתעה כדי להאריך את השקט, לוודא שהצד השני לא מתעצם בחסות השקט, וכאשר נוצרת התנגשות - לנצל אותה כדי להגדיל את ההרתעה ולקזז את היכולות שהאויב הספיק להשיג. זו לא אסטרטגיה מיטבית, כי היא לא מספקת פתרון קבע אלא מצב זמני ושבירי, אך ביחס לאלטרנטיבות זה הרע במיעוטו. לצד זה יש לוודא שהחמאס והג'יהאד לא מתבססים ביהודה ושומרון ולא מנסים לנצל מהלכים שנעשים כדי לאפשר לאוכלוסייה להתקיים בכבוד, לשם התעצמותם שלהם".

האירופים וגם מדינת ישראל צריכים להביא לכך שאיראן לא תהיה גרעינית".

אנחנו מצליחים להעביר את העמדה שלנו לעולם? נראה שהאמריקנים מעוניינים מאוד בהסכם.

"צריך לזכור ולהזכיר גם לאמריקנים שבעיני איראן ישראל היא 'השטן הקטן'. האויב הגדול של איראן ומי שמסכן את חזונה האסלאמי הוא ארצות הברית, שמייצגת את התרבות המערבית. זהו 'השטן הגדול'. במגעים עם ארצות הברית הייתה הסכמה על היעד שאליו צריך להגיע: מניעת גרעין. הייתה הסכמה על תמונת המצב, היכן אנו נמצאים מול היעד הזה. המחלוקת הייתה לגבי הדרך להשגתו. האמריקנים גרסו שצריך לחדש את הסכם 2015 וממנו להגיע להסכם ארוך יותר ומהודק יותר. אנחנו סברנו שאם נחזור להסכם 2015 לא יהיו מנופים ותמריצים שישפיעו על איראן לקבל הסכם נוקשה יותר ולכן זה לא יקרה, ובינתיים היא תתעצם וגם תוכל לנצל את חולשות ההסכם ולהתקדם בגרעין, כשזמן הפריצה שיישאר לה הוא אפסי.

"צריך ללחוץ על ארצות הברית ולשכנע אותה שהדרך היחידה להביא את איראן לווייתור או דחייה של תוכנית הגרעין היא לחץ כלכלי כבד ביותר יחד עם איום צבאי אמין ונכונות להפעילו אם איראן לא תיענה לדרישות. רק כאשר הנהגת איראן תבין שהסרבנות שלה עלולה לגרום לה לאבד את המשטר, רק אז היא תוותר על תוכנית הגרעין או תדחה אותה, בדיוק כפי שאנו לומדים מפירמידת הצרכים של מאסלו: שרידות קודמת לחזון".

אבל אחרי הדיבורים על איראן, מבחינתו של בן שבת ישנם איומים נוספים שהוא מגדיר כקיומיים למדינת ישראל. "איומים קיומיים נוספים הם הערעור על קיומה של מדינת ישראל כמדינת הלאום של העם היהודי, ואני מתכוון להחלטות שיכולות להתקבל במוסדות בינלאומיים ולפגוע ביכולת שלנו להתנהג כמדינה ריבונית. האיום השלישי שמתחדד בשנים האחרונות הוא האיום הפנימי, מבחינת בעיות בחברה ומשילות".

הטובים לבית המדרש

לקראת סיום השיחה אנחנו חוזרים לעסוק בציונות הדתית ובהישגיה. אחת השאלות שאנחנו מבקשים לשאול את בן שבת נוגעת ליעדים שמציבה הציונות הדתית לצעירים. הוא מבקש לסיים את הריאיון במסר לא רק למנהיגים, אלא לציבור עצמו. "לפני שנים הצבנו את הצבא והביטחון כיעד לנוער הדתי-לאומי. עברו שנים ויעד נוסף הוצב: עולם התקשורת. כעת נוסף לשני היעדים האלה יעד שלישי: ההשתלבות בעמדות מפתח בהנהגת המדינה. להנהיג, להוביל, לפקד, להשפיע. ברוך ה', עמדנו בכך.

"כעת, במקביל למגמה המבורכת הזו, ראוי להגביר את ההשקעה ולחזק את מרכיבי העוצמה הרוחנית-תורנית. עוצמה רוחנית נשענת לפני הכול על הנהגה רוחנית, תלמידי חכמים, לומדי תורה, חובשי ספסלי בית המדרש, ועל היחס שלנו אליהם. עלינו לברך בתורה תחילה, להיות גאים בבני התורה, לעודד מצוינות תורנית, שקידה תורנית, עמקות תורנית. בלי עוצמה רוחנית, נהיה כעדר ללא רועה". ●

צילום: גרשון אלינסון

התחלה// נולד בטרנסילבניה שברומניה, בגיל שלוש עלה ארצה עם הוריו ואחיו הבכור. המשפחה התמקמה בשיכון סלע בנתניה, שכונה שבה כולם היו עולים חדשים, רובם המוחלט מטריפולי. "שפת האם שלי הייתה הונגרית, ובשכונה היו קוראים לי רומני".

אבא// אשר ורדי ז"ל. בן למשפטן שכתב מחזות. היה במחנה הריכוז מטהאוזן, ובצעדת המוות ניצל בנס בזכות אישה אוסטריט שנתנה לו סנדוויץ'. ברומניה קיבל מדליה על תרומה לכלכלה כמנהל בכיר בשיווק פירות וירקות. כשעלה לישראל עבד בתנובה כמומחה לסיווג פירות וירקות ומנהל משמרת לילה. "בשנותיו האחרונות היה גבאי בבית כנסת, תפקיד שמילא במסירות עד יומו האחרון".

אמא// שרה ורדי לבית אינדיג ז"ל. נולדה למשפחה חסידית בעיירה סיגט שבטרנסילבניה. ניצלה מאושוויץ יחד עם שלוש אחיותיה. אף על פי שד"ר מנגלה שלח אותה ואת אחותה שמאלה לתאי הגזים, הצליחה אחת האחיות לשדל את הקאפו שתעביר את שתיהן אל הקבוצה של המיועדות לעבודה. הן עברו את השואה יחד. "רוב השנים הייתה עקרת בית, דאגה שתמיד יהיה מה לאכול ושנצא עם סוודר כדי שלא יהיה לנו קר".

מדריך// בני עקיבא סניף נתניה, "המקום שבו גיבשתי את הזהות שלי והתחברתי למגזר הדתי-לאומי ולישראליות. הדרכתי עד שמבחני הבגרות סגרו עליי. הייתי קורא ספרים שלמים כדי להכין פעולה. אני זוכר במיוחד את הספר של חיים הזז 'בקולר אחד' על ברזני ופיינשטיין, באותה שבת הייתה דממה בפעולה. האתגר היה שהפעולות יהיו מעניינות יותר מהמשחקים של מכבי נתניה".

ממשיך בתורה// חלום הילדות היה להיות עורך דין פלילי ולהגן על החלשים בחברה שהתדרדרו לפשע בגלל סביבה קשה, אבל בשיבת כרם ביבנה הוא נשאב ללימוד תורה. "הרב גולדוויכט כבש אותי עם שיעורים כלליים בנויים לתלפיות ושיעורי מדרש שסיכמתי באדיקות, הרב משה דימנטמן שבער באש התורה הדביק אותי בהתלהבות, והרב עוזי קלכהיים שהגיע בימי חמישי פתח לנו צוהר לכתבי הרב קוק. כשגיליתי את כתבי הרב קוק נפלה ההחלטה. בכרם ביבנה היה לזה ביטוי: להמשיך בתורה".

יציאת מצרים עצובה// באותה תקופה כל ההסדרניקים גויסו לשריון. "הייתי תותחן בטנק. איכשהו לא יצא לנו להשתתף באף מלחמה, אבל השתתפנו בטקס אשורו חוזה השלום עם מצרים שהתקיים בסיני, באום חשיפה. אצלנו בגדוד היה סדר ליל פסח האחרון בסיני, בבחינת יציאת מצרים הבלתי משמחת".

מהפכה רוחנית// היה חלק מחבורה מיישבת כרם ביבנה שהקימה את ישיבת 'תורת כהנים' שהפכה לעטרת כהנים, עם הרב שלמה אבינר ושיעור כללי שהעביר הרב שלמה פיישר. "המעבר לירושלים היה מהפכה רוחנית של ממש. לימוד אצל תלמידי הרב צבי יהודה, בייחוד הרב אבינר והרב יהושע צוקרמן. בנוסף לכך התגנבתי לשיעוריו של הרב שג"ר שהיה אז ראש ישיבת הכותל וטלטל את עולמי. דילגתי משיעור לשיעור ושתייתי בצמא את התורה של ירושלים. לאחר זמן עברתי למרכז הרב".

מסלול רבנות// אחרי שעבר למרכז הרב התחיל ללמד בישיבה לצעירים. "פגשתי תלמידי חכמים בני 16, היה תענוג. כשהגיעה הצעה לרבנות

הרב מרדכי ורדי

64

 נשוי לפזית ואב לשבעה

 תושב ראש צורים

 רב קהילה, במאי ויוצר

אומנותי לתורה. הקמתי את מגמת התסריטאות ב'מעלה' ונכנסתי לשיעורי קולנוע ותסריטאות. 'חלאקה', סרט שנעשה על פי התסריט הראשון שכתב, קיבל מענק הפקה ושודר בערוץ 1.

הלם תרבותי// כדי להוביל מהלך שלם של חיבור בין הקולנוע לתורה ולהשלים את הידע נרשם ללימודי תואר שני בקולנוע באוניברסיטת תל אביב. "זה היה הלם תרבותי להכיר את מדינת תל אביב. הם קיבלו אותי במאור פנים והיו סקרנים לחומרים שאני מביא, אבל הייתי צריך גם לצלם תרגיל חובה שכותרתו '40 שנה לכיבוש'. שאלתי למה להכניס פוליטיקה לאומנות, אבל אחרי שהסתכלתי ימינה ושמאלה גיליתי שאני המתנחל היחיד בכיתה. התגובה לסרט שהבאתי הייתה: 'סרט יפה אבל אופייני למתנחלים כי לא רואים פלשתינים בפריים'. פרט לכך המורים היו מעולים, ומה שאני יודע בעשייה קולנועית - קיבלתי שם".

רבי־אומן// במהלך השנים היה שותף להקמת בית הספר למוזיקה מזמור, בית הספר לאומנות פלסטית פרדס והאולפנה לאומנויות הללי. "יש צימאון וחלל עצום שצריך להתמלא בתרבות יהודית שורשית. יש לי תחושה עמוקה שנשלחתי לעורר את כוח הדמיון ולחבר אותו אל בית המדרש. כשאני קורא את הפסקאות אצל הרב קוק שבהן הוא עוסק

בערכו של כוח הדמיון, אני מרגיש שהוא בן השאר פונה אליי. בלי הרב קוק לא הייתי מעז לעסוק בקולנוע, וגם לא היה לי מצפן שלא לטעות בדרך".

המסע תם// לפני כשלוש שנים עזב את 'מעלה', "המסע שלי שם הגיע לקיצו", ועבר ללוות יוצרים בקרן קולנוע שומרון, שהקימה אסתר אלוש. "מצאתי שם הזדמנות לקדם וללוות יוצרים בנתיבה ובהפקה של סרטים, והתהליך והתוצאות מעניקים לי סיפוק רב. הסרט הראשון שנולד בקרן התקבל לפסטיבל חיפה הקרוב, וזה נותן תחושה טובה שאנחנו בכיוון הנכון".

רב ותלמיד// הסרט הראשון כבמאי בתעשייה היה 'לרדוף אחרי הצל', סרט דוקומנטרי אישי, מסע אל הרב שג"ר אחרי פטירתו. "בעקבות הסרט השלמתי את הקשר רב ותלמיד עם הרב שג"ר אחרי פטירתו. מאז עשיתי סרטים תיעודיים בשרשרת, בכולם נקודת המבט היא תורנית כי משם אני מגיע".

סרט ראשון בקולנוע// עברו 15 שנה עד שקיבל מענק הפקה לסרט העלילתי 'עקרה', מלודרמה הלכתית בהשראת שו"ת בניין ציון של הרב עטלינגר. "הסרט השתתף בפסטיבל ירושלים. ממש כעת הוא התקבל לאחד הפסטיבלים החשובים

מכון צורבא מרבנן
משתתף באבלם הכבד של משפחת זעפרני הי"ו
וישיבת המאירי
בהילקח איש קודש

הרב שמואל זעפרני זצ"ל

שעמד לימין מכון צורבא מרבנן וחיזוקו
לאור תורתו של מרן הרב מרדכי אליהו זצוק"ל -
נשיא המכון
במשך עשרות בשנים

בנחמת התורה ולומדיה תנוחמו

ת.נ.צ.ב.ה

ראש המכון, מגידי השיעורים
ולומדי צורבא בארץ ובעולם

יוסף ארנפלד

yosefpr@gmail.com

במגרש הביתי

בוקר טוב

"הליכה אחרי התפילה, אם מזג האוויר מאפשר, ארוחת בוקר חובה, ואז העומסים: להכין שיעור בכתבי הרב קוק, לצפות בגרסאות ראף קאט של יוצרים מקרן שומרון, לתאם את צילומי הסרט התיעודי שהתחלתי, לערוך את הסצנות שכבר צילמתי ולכתוב את התסריט העלילתי הבא. בין לבין לענות על שאלות בהלכה שנשלחות בדרך כלל בווטסאפ ולעקוב אחרי התכתבויות בוועדת הצדקה ובוועדת החינוך הקהילתיות".

השבת שלי

"תפילות והעברת שיעורים, וביניהם משפחות ונכדים מתוקים. בשבת רגועה פותח ספר לנשמה".

פלייליסט

"מיקס מוזיקה ישראלית. מוזיקה לועזית משנות ה'70: הדלתות, סגול כהה, בוב דילן, לאונרד כהן, פול סיימון, פינק פלויד וכיוצא בזה. כשאני לבד ברכב בנסיעה ארוכה - בטהובן, שממש מתאים לנסיעות בנוף של בקעת הירדן".

פאמיליה לופת

"הרב קוק הוא המצפן. הרב שג"ר מקור השראה. זלדה מזון לנשמה. דן פגיס מעורר מחשבה. בתחום הקולנוע מוריי ורבותיי הם אנדריי טרקובסקי ורובר ברסו".

שמע ישראל

"הקמת קמפוס ליצירה יהודית ישראלית מקורית בכל תחומי האומנות והתרבות".

לפחית אותי

"חילול השם".

כשאני נשוא

"החלומות מתחלפים. לפעמים אני חוזר להיות ר"מ בשיבה, יש לי געגועים לשם. רוצה לעשות סרט על הרב קוק. לפעמים מסתגר בחדר, מתבונן פנימה וכותב שירים, ולפעמים הכול מתערבב ביחד. האמת שאני לא ממש יודע מה ארצה להיות כשאני גדול, רק התחלתי".

בעולם ובימים אלה יוצא לבתי הקולנוע בפריסה ארצית".

החצי השני // חיפוש בת זוג היה פרויקט שהתארך עד קרוב לגיל 30. פזית הייתה בת 21. "השידוך נוקף לזכות גיסתי שאותה הכרתי קודם בשידוך והיא העבירה אותי הלאה לאחתה הצעירה, הכול נשאר במשפחה. היום פזית אחראית על דירת שילוב של בנות עם צרכים מיוחדים בראש צורים. המוטו שלה הוא 'אני לא רבנית'".

הנחת // שבעה ילדים. טל תחיה היא מורה אנתרופוסופית בגולן, רעיה היא אשת קולנוע שאחראית על אולפן המדיה במכללת הרצוג, אלישיב מסיים לימודי ריפוי בעיסוק, בנימין לומד הנדסת בניין, אליצור לומד מוזיקה ופסקול לסרטים במכללת ספיר, נתנאל לומד ביישוב מעלות וכעת בשירות צבאי, ואבינעם סיים י"ב במקור חיים ומתחיל ביישוב מעלה גלבוע. "רעיה ואליצור הם שותפים לעשייה הקולנועית שלי וההפקות נראות כמו השלמת זמן איכות של אבא עם ילדיו".

אם זה לא היה המסלול // "במבט לאחור אני מבין שהצימאון לתורה וליצירה לא היה מניח לי ומן הסתם הוא היה מוצא אפיקים אחרים. קשה לי לדמיין את עצמי בלי שני אלה".

מתחדשות

מתחדשות

ללמוד, לחוות, להתחיל שנה משמעותית

נשים מתכוננות לשנה החדשה! סדנה בהנחיית
סיון רהב-מאיר, עם אורחים מעוררי השראה

להתחיל מחדש

סיון רהב-מאיר
בסיפורה
האישי -
ששינו את חיי

ז' תשרי 2/10

תשובה בבית

זיוה מאיר
איך לחדש את
היחסים בבית?
כולל תשובות
לשאלות שלכן

ב' תשרי 28/9

תשובת הניגון

אברהם פריד
על כוח
המוזיקה
והיהדות, וגם
טעימות מניגוני
הימים הנוראים

כ"ב אלול 18/9

תשובה סולרית

רן יהושע
סדנת גמילה
דיגיטלית
ואיזון סלולרי
לשנה
החדשה

ט"ו אלול 11/9

תשובה חסידית

הרב מיכא יוספי
שלושה
כלים
מרב' נחמן
מברסלב
לחדש אלול

ח' אלול 4/9

מפגש שבועי בזום / ימי ראשון ב-21:00 / תמליל שבועי וחברות הכנה לחגים
עלות בהרשמה מוקדמת: 129 ש"ח בלבד! במקום 189

להרשמה חפשו בגוגל: 'מתחדשות' | או סרקו את הקוד <<

חנה קטן
drchana2@gmail.com

לו הייתי שרת החינוך

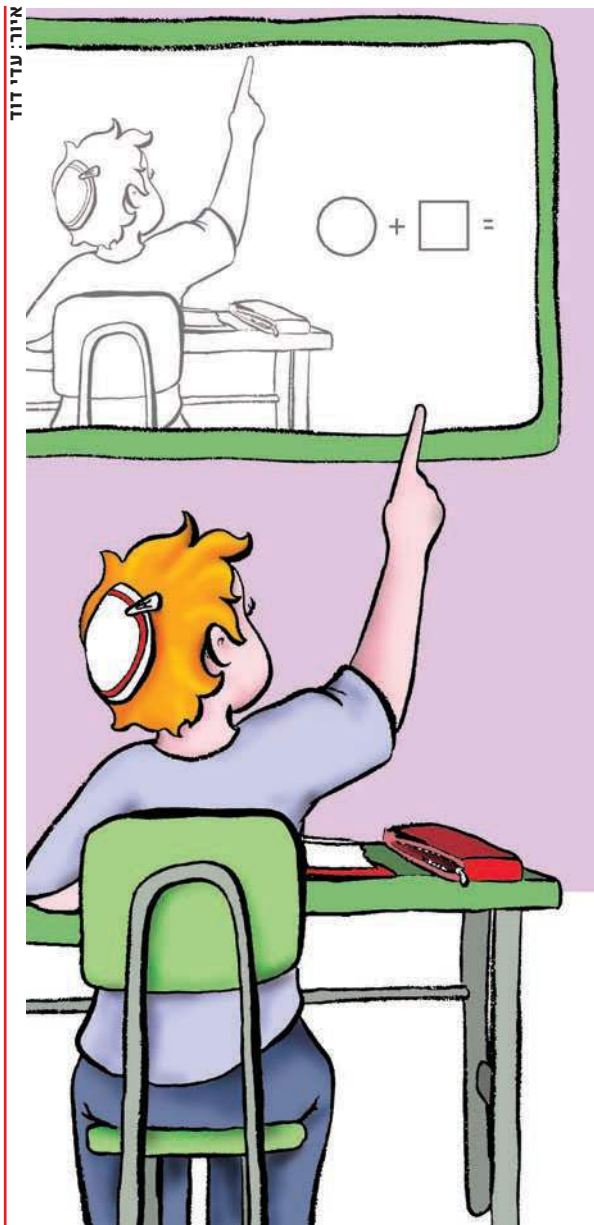
הביתה בוכה. השכן היה גדול וחזק ממנו, ובעלי העיר לאביו מספר פעמים, אבל זה אמר: "אני לא מתערב במשחקי הילדים". בעלי כעס ואמר לו: "אם אתה לא מתערב, אני אפליק לו". אמר לו השכן: "בבקשה, אני מרשה לך לתת לו מכה. אני לא מתערב". בעלי רדף אחר הילד, ולמזלו של האחרון, לא השיג אותו. אבל זה הספיק - מכות יותר לא היו...

כמה אנשים צריך כדי לבנות גשר? אומנם לא חייבים לאמץ את ההחלטה הקיצונית של הורי התלמידים במדינת מיזורי, אבל חייבים גם חייבים לצמצם את הפער הענק שבין המאמץ הכספי והארגוני האדיר שמושקע במערכת החינוך שלנו ובין התוצאות. התפקיד של בית הספר אינו רק לימוד חומר, את זה אפשר לעשות גם בעזרת גוגל. התפקיד הוא לפתח אדם לומד, עם הכרה נרחבת של העולם ושל התרבות, קשר וחיבה לעמו ולמורשתו, ורצון וכלים ללימוד. כדי להגיע למטרות האלו, חשובה יותר אינטליגנציה מאשר למידה פרונטלית.

בספרו של פסיכולוג אמריקני בשם הווארד גרדנר בנושא, הוא קובע שקיימים עשרה סוגים של רמות משכל (IQ). גרדנר פותח את דבריו בשאלה: נניח שאנו רוצים לבנות גשר מעל כביש סואן, שהוא חיוני לזרימת התחבורה באזור, אך מצד שני בנייתו תפגע בטבע ולכן רבים מתנגדים לה. את מי נגייס לפרויקט? דמויות עם תמהיל של אינטליגנציות שונות, בין השאר אדם עם כישרון עיצוב כדי לתכנן את הפרויקט באופן מיטבי, אדם עם חוכמת הטבע כדי שידע איך לשמר את הטבע במהלך הבנייה, אדם עם חוכמה ורבלית שידע לנסח תוכניות, הסכמים והצעות, אדם עם חוכמת הגוף שיסייע בגיוס עובדים, אדם עם חוכמה אנושית שיגבש את הצוות, מומחה לפדגוגיה שידע ללמד את אנשי הצוות את תפקידיהם, ועוד. חשוב לפתח את הכישרונות האינדיבידואליים, אבל עם מבט לצורכי החברה. אי אפשר להכניס את כל האנשים לפס ייצור אחד. ובכלל, איך מודדים הצלחה בחינוך?

הצלחתו של המורה למתמטיקה. לא כל הנלמד בכיתה הוא רלוונטי לחיים שמחוץ לבית הספר. משרד החינוך הציג תוכנית לימודים חדשה במתמטיקה, שכוללת את הידע הנדרש לחיים המודרניים. התוכנית תעניק מיומנויות פיננסיות כמו ניהול תקציב והיכרות עם מונחים כלכליים כמו שוק ההון. נראה לי שזה הרבה יותר מועיל מאשר פתרון של משוואות בארבעה נעלמים. והנה לכם דוגמה:

ביום שישי חם במיוחד, הגיע אדם שהוא במקצועו מורה למתמטיקה לקנות פירות וירקות בשוק מחנה יהודה הרושח. אחד המוכרים פונה אליו ואומר לו: "המורה, אתה זוכר אותי? למדתי אצלך לפני עשר שנים!" הסתכל עליו המורה ברחמים, ואמר לו: "חשבתי שהלימוד יביא אותך לעבוד במקצוע אחר, מכניס ומכובד יותר". אמר לו המוכר: "דווקא בזכותך אני מצליח במקצוע הזה. כאן צריך לדעת חשבון. אני קונה פירות וירקות כל יום בערך באלף ש"ח ומוכר בשלושת אלפים ש"ח, כך שביים עבודה אני מרוויח בערך חמישים ש"ח אחוז מההשקעה, ועם זה תוך כמה שנים כבר רכשתי שלוש באסטות, וזה מספיק לי. כמה אתה מרוויח כל יום, אדוני המורה?" ...

התלמידים במחוז קאסוויל במדינת מיזורי ייאלצו, החל משנת הלימודים הבאה, להתנהג בצורה הולמת, אם הם לא רוצים לקבל פאץ'. ההחלטה להחזיר את עונש ההכאה הגיעה כדרישה מהורי התלמידים, שהעדיפו שילדיהם יקבלו כמה מכות מאשר שיושעו מבית הספר - הסנקציה היחידה שנותרה בידי המנהלים

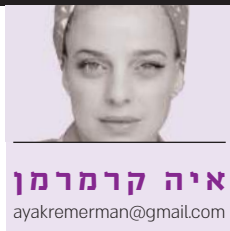
בית הספר של חלומותיי. בתלמוד תורה דביר בנוף איילון, אין ילד שלא מקבל פרס בסוף שנה. אחד על שינון, אחד על הארת פנים, אחד על סידור הכיתה, אחד על קולו הערב, אחד על תפילה רצינית ואחד על עזרה לחבר. כולם מצטיינים. יש לי חלום: להיות שרת החינוך. אסתער על מערכת החינוך בכל המרץ. אני חולמת על בתי ספר שבהם כל ילד יעסוק בתחום הקרוב לליבו לפחות כמה שעות ביום. אני חולמת על בית ספר שבו הישיבה תהיה במעגלי שיח ולימוד, וחלקו של הלימוד יקרה בתנועה ובטבע. יש לי עוד המון רעיונות, אבל בינתיים הם מחכים דרוכים עד שימנו אותי לתפקיד.

תקציב משרד החינוך הוא השני בגודלו אחרי תקציב הביטחון, ובצדק גמור. ההון האנושי שלנו במדינה הוא הבסיס לקיומנו, וכל מאמץ כלכלי שווה כדי לטפח את רוחם, ליבם ושכלם של ילדינו, הדור הבא שלנו. שבעים אחוזים מהתקציב הזה הולכים על משכורות למורים ולצוותי החינוך. אז איך ייתכן שבכל שנה אנו נתקלים בעימותים על שכר המורים? התקציב לתלמיד בחינוך היסודי עומד על 15,000 שקלים, לימודים של כיתה אחת בת שלושים תלמידים בתיכון עולים כמיליון שקלים בשנה - בערך ארבעת אלפים שקלים לכל יום לימודים. האם יחס העלות-תועלת כאן הגיוני?

שובו של הפאץ'. אז יש כאן כמה סודות גלויים, שכולם יודעים אותם אבל אסור לדבר עליהם בקול רם. למשל, עניין המשמעת. כולם יודעים ששיעור של 45 דקות כולל בתוכו 15-10 דקות של לימוד חומר חדש במקרה הטוב. המון זמן מבזבז על ענייני משמעת. על זכויות התלמידים אין צורך להכביר מילים. כל עונש עובר אישור מהמנהל והמחנך והיועץ, כל הוצאה מהכיתה צריכה דיווח ואישור, וכך קשה מאוד למורים לתפקד. המלחמות היומיומיות גורמות למורים לשחיקה ולהרמת ידיים. אומנם אף אחד לא מתכוון לחזור למשמעת פרוסית כמו בדורות הקודמים, אבל משהו צריך לעשות.

יש מקומות שכבר קלטו את זה. התלמידים במחוז קאסוויל במדינת מיזורי ייאלצו, החל משנת הלימודים הבאה, להתנהג בצורה הולמת, אם הם לא רוצים לקבל פאץ'. לא פחות. מועצת בתי הספר במחוז אישרה לפני מספר שבועות הפעלת עונשים גופניים בבתי הספר כאמצעי חינוך לתלמידים שלא ישמרו על משמעת. העונש של מכות לתלמידים סוררים בוטל לפני למעלה מעשרים שנה. ההחלטה להחזיר את עונש ההכאה הגיעה כדרישה מהורי התלמידים, שהעדיפו שילדיהם יקבלו כמה מכות מאשר שיושעו מבית הספר - הסנקציה היחידה שנותרה בידי המנהלים כלפי תלמידים מפריעים. ההורים יחתמו על טופס הסכמה, והעונש יתבצע על ידי מנהל בית הספר בנוכחות עד נוסף, וללא נוכחות תלמידים אחרים.

יש ילדים שמעדיפים את הפאץ' על עונשים אחרים. חמותי הייתה נותנת סטירות לילדים שלה כשהם התנהגו שלא כראוי, כפי שהיה מקובל. פעם בעלי עשה משהו לא בסדר, וחמותי גערה בו ונזפה בו והטיפה לו מוסר, עד שבשלב מסוים בעלי, אז בן עשר, אמר: "אמא, למה לדבר כל כך הרבה, תני לי סטירה וזהו!" בעלי דגל מאוד במתן סטירות לילדים - כשצריך כמוכן (זה היה לפני העידן של מר יצחק קדמן), אבל לא כולם הסכימו עם גישה זו. כשהיינו זוג צעיר יחסית היה ילד ממשפחת שכנים שנהג להכות באופן קבוע את אחד הילדים שלנו, שהיה חור

איה קרמרמן
ayakremerman@gmail.com

היום שבו למדתי שאני רוטשילד

למה אני אוהבת את הבן שלי? למה ה' אוהב אותי? יש שתי תשובות אפשריות, אבל אני לא מוותרת על אף אחת מהן

רוצה אמא אוהבת, נקודה. בלי הסבר, כי כל הסבר מנמיך את הקשר הנדיר שיש לו רק עם שני אנשים בעולם הזה.

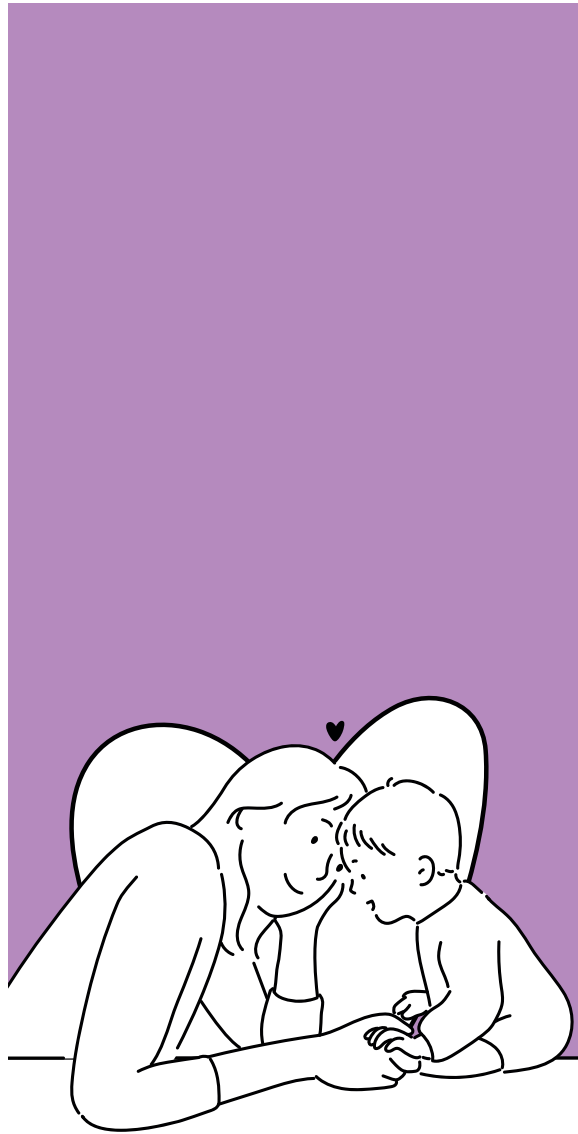
נולדתי חברת מועדון

אבא שבשמיים, למה אתה אוהב אותי? לפני הרבה שנים, בתחילת התשובה, בשנים שפחות אחזנו בקוצו של יו"ד ההלכתי, חבר חילוני ביקש שנהיה "המשפחה הדוסית, התומכת והממליצה ברבנות" בענייני הגיור של החברה שלו. בעלי חשב שזה מקסים. עוד משהו רוצה להיות חלק מהעם שלנו. באנגלית אומרים the more the merrier. היינו בעניין, אבל לפני הכול התייעצתי עם רב. הוא שאל שאלה אחת: האם היא מתכננת להיות שומרת מצוות? "לא ממש, אבל היא רוצה להיות יהודייה. זה נורא חמוד, לא?" שאלתי. "לא. את צריכה להבין, העם היהודי הוא גוף אחד. מה שיהודי אחד עושה, משפיע על כולם. להכניס גר שלא שומר מצוות זה כמו להכניס תא חולה לגוף שלנו". נעלבתי כמעט: "אבל יש הרבה יהודים שלא שומרים מצוות. מה ההבדל?" - "יהודים שייכים אוטומטית לגוף הזה. אנחנו נולדים חלק ממנו. גם כשאנחנו רחוקים, אנחנו מהמועדון. לטוב ולמוטב של שש מאות ריבוא אחינו. יש אנשים שלא נולדים במשפחה שלנו. זה כמו שמישהו זר יבוא למשפחת רוטשילד ויגיד שהוא רוצה חלק מהירושה. למה? כי אני רוצה. מה הם יגידו לו? נשמה, לא נולדת רוטשילד. מי שנולד, גם אם הוא לא עובד בעסק המשפחתי, יקבל ירושה. ככה זה אצלנו. אתה לא. פשוט".

אז, באותה שיחה, למדתי שאני רוטשילד. זכיתי להיוולד למשפחה העשירה ביותר מכל העמים. נולדתי ככה. גם כשלא שמרתי מצוות, נולדתי במועדון, יהודייה. זה לא משנה מה אעשה, לאן אברח, עם מי אתחתן, אילו עבירות אעבור. אין איפה ואיפה. יהודייה נולדתי, מחללת או שומרת מצוות, ויהודייה אלך לעולמי. אם כך, אבא שלי, שלנו, אוהב אותי מעצם ירידת הנשמה שלי לתוך בטן של אם יהודייה. הוא אוהב אותי מעצם השייכות שלי לעם הנבחר שלו. ללא תנאי. כשרחקתי, כשחיללתי, כשקלקלתי וכשחזרתי. הוא כל כך אהב אותי, שהוא פתח לי פתח לתשובה כפתחו של אולם, אפילו לפני שפתחתי לו פתח כחודה של מחט. רק כי אני הבת שלו. נקודה. גברת, תפסיקי עם הרהורי הקלוץ. תתקדמי על החיים שלך. נקסט.

האם זה מספיק לי? אני תוהה בתוכי. האם אני רוצה להיות אהובה רק בזכות הרוטשילדיות שבי? האם זה מספיק לי, או נחוה כלא מוקיר את החזרה בתשובה שלי? אני חפצה שאבא שבשמיים ישמח בי, כי אני כבר ילדה גדולה. אני רוצה להיות אהובה כי אני מבקשת קרבה, מבקשת ליצור מערכת יחסים כבן אדם בוגר שעובד ללא הרף על המידות, מבקש להתקדש, מבקש את אורו של אבא. אהובה כי יש לו נחת יהודית אמיתית מהרצון שלי להיות חלק מהעם הזה, להיות חלק מהתורה שהוא נתן לי בחסד. חלק מהעולם שהוא ברא לכבודי.

האמת היא שאני מבקשת את כל העולמות, ויודעת שה' בגדלותו יכול להעניק לי הכול. אני רוצה את הכוח, השלווה והעוצמה בידיעה שאני שייכת ואהובה ללא תנאי. מצד שני אני צריכה את האהבה וההערכה שבאות מהבנייה הפנימית שלי. כי אהבה אמיתית, שלא כמו מצוות, אינה תלויה בדבר או בשכר. ●

"יהודים שייכים אוטומטית לגוף הזה. אנחנו נולדים חלק ממנו. גם כשאנחנו רחוקים, אנחנו מהמועדון. יש אנשים שלא נולדים במשפחה שלנו. זה כמו שמישהו זר יבוא למשפחת רוטשילד ויגיד שהוא רוצה חלק מהירושה. מה הם יגידו לו? נשמה, לא נולדת רוטשילד. מי שנולד, גם אם הוא לא עובד בעסק המשפחתי, יקבל ירושה. ככה זה אצלנו"

גם אנחנו לא פרשנו מן הציבור, ונסענו לחופש בצפון בבין הזמנים. תזכורת לשנה הבאה - הפקק בצ'ק אין בנתב"ג קצר יותר מפקקי כביש 6. הוחלט לפצל את המשפחה לשתי מכוניות. לא יודעת אם כדי למעט את תכיפות הריבים בספסל האחורי, או כי בגאז' אחד קטן מלהכיל גם מזוודות וגם חצי מטבח. במהלך הנסיעה דיברתי עם האוטו השני. הבכור מלמל לדיבורית וורט שלא שמעתי. "מה?" שאלתי. בעלי ענה: "הוא מוסר שהוא אוהב אותך". עאלק. "תמסור לו שגם אני אוהבת אותו". "למה?" שמעתי את הבן שואל. האינסטינקט אמר - תפסיק לשאול שאלות קלוז'. אבל תשובה לא נתתי. לא יודעת אם נתקעתי, או שאף אחד לא באמת התעניין בתשובה שלי אז נמנעתי. מן הסתם חשקה נפשם לסיים את השיחה ולחזור לפלייליסט. סוף הסיפור במציאות, ותחילת שיח פנימי ותיאורטי לחלוטין בתוך הראש הפועל יותר מדי שלי. ייתכן שהיה לי יותר מדי זמן בין ההגה לידיים. כאמור, פקק.

אני לחלוטין מודעת לכך שהבן שלי ממש לא צריך לשאול אם ולמה אני אוהבת אותו. המסכן נולד לאמא חיבוקית ונודניקית נשיקתית. חודש מראש הודעתי שבטקס סיום י"ב אני עומדת לבכות והוא עתיד לאכול פדיחות, אז שלא יצפה למשהו אחר. כאמור, הטישואים המרובים הוזרמו במהלך הסיום על ידי שאר ילדיי המסתלבטים, בעוד הבא אחריו, שנותרו לו עוד שנתיים ישיבה ואכילת סתלבט על אמא על ידי החברים הצופים בלייב, התפלל שלא אצא מהמסגרת שמצאתי עד יעבור זעם הדמעות. הבכור הזה יודע שהוא אהוב. ועדיין, חשבתי שזו שאלה טובה.

פרויד, חפש את החברים

מה אני אמורה לענות? יש שתי אופציות שהן מנוגדות לחלוטין.

אופציה א': התשובה "כי אתה הבן שלי. אני אמא שלך. ילדתי אותך ומהרגע שהרגשתי אותך בועט בתוכי, אהבתי אותך". אין תנאים. אין דיונים. נקודה. יאללה תתקדם. זו התשובה הכי פשוטה. הכי נכונה ואמיתית. אין מה לסבך את התשובה. נקסט. פרויד, לך תחפש את החברים שלך במקום אחר.

אופציה ב': אולי אופציה א' היא לא מה שבני רוצה לשמוע. אולי הוא בגיל כזה, מאתגר משהו, שהוא באמת רוצה לשמוע למה אני אוהבת אותו. מה אני אוהבת בבן אדם שהוא מנסה להפוך להיות. איזו מבין המידות שהוא משתדל לרכוש לעצמו אני מעריכה. אולי מגיע גיל שאנחנו רוצים לדעת שההורים לא אוהבים אותנו כי היינו תינוקות מתוקים פעם. אולי מגיע גיל שאנחנו רוצים שיאהבו אותנו לא כי נולדנו למישהו, אלא כי הפכנו למישהו. שאוהבים את האדם שאנחנו. לא יודעת אם הייתי רוצה לשמוע שאוהבים אותי כי היה הייתי ילדה מתוקה עם פוני קופצני. יש מקום בלב שתשובה כזו נחוות כמזלזלת במאמץ שלי להיות אדם בוגר, מיטיב, תומך, מכיר תודה. ואולי בכלל התשובה הזו תפגע ברגשות? הרי בתוך כל אחד מאיתנו קיים הרצון לדעת שיש מקום אחד שבו אנחנו אהובים, רק מעצם השייכות שלנו. בלי תנאים. בלי בחינה מדוקדקת של ההצלחות שלנו. בלי שהכישלונות או המעידות שלנו יהיו מדד או קריטריון לאהבה שרוחשים כלפינו. זה כוח בלתי נדלה לדעת שאתה שייך למקום, אהוב ללא תנאי. אולי הבן שלי רק

בריאותכן חשובה לנו!

לקוחות מאוחדת, לשירותכן מוקד היריון ולידה

חשוב לנו שתקבלו את השירות והייעוץ האישי והמקצועי ביותר,
לכן דאגנו לצוות אחיות ומיילדות הזמינות בשבילכן במוקד,
החל משלב ההיריון ועד גיל 5

שירות משרדי בקליק
התחייבות והחזרים

אחות יועצת
הנקה/שינה

ניהול וקביעת
תורים באופן יזום

מעקב היריון
עם אחות/מיילדת

זמינים עבורכן יותר
8:00-24:00

מאוחדת
רמה אחרת

שלוחה 4 | *3833
k.meuhedet.co.il